Informativno-političko glasilo

Bunjevačke Novine

www.bunjevci.net

Subotica, decembar 2017. - Godina XIII - Broj 150 - Cina: 50 dinara

ISSN 1451-2505

Bunjevački Nacionalni Savet

Национални савет буњевачке националне мањине
Nacionalni savet bunjevačke nacionalne manjine
National Council of the Bunjevac Ethnic Minority

Slušajte radio emisije na bunjevačkom jeziku

„Bunjevačka rič"

Radio Subotica (104,4 MHz) nediljom od 9,30 sati

„Subotica na bunjevačkom"

Radio Subotica (104,4 MHz) subotom od 9,45 sati

„Radio Spektar"

Treći program Radio Novog Sada (100 MHz) petkom od 14,15 sati

Slušajte „Bunjevački radio"

www.boc.rs

Gledajte TV emisiju na bunjevačkom jeziku

„Spektar"

Radio televizija Vojvodine, drugi program, nediljom od 17,30 sati

Pratite nas na internetu

www.bunjevci.net

Bunjevački nacionalni praznici:

2. februar, *Dan Velikog prela*

23. februar, *Dan osnivanja prvog Nacionalnog savita*

15. avgust, *Dan Dužijance*

25. novembar, *Dan Velike narodne skupštine Srba, Bunjevaca i ostali Slovena*

PODVIKUJE BUNJEVAČKA VILA

PODVIKUJE BUNJEVAČKA VILA
IZ OBLAKA RAŠIRILA KRILA,
OJ BUNJEVČE PROBUDI SE SADA
STAREŠINO SUBOTICE GRADA.

MENE MATI UČILA PIVATI
PIVAJ SINE DA BUNJEVCI ŽIVE,
NEK NAM ŽIVI NAŠA MILA BAČKA,
TAMBURICA, PISMA BUNJEVAČKA.

NE ZOVEMO SAMO BOGATAŠE
VEĆ I DRUGE STANOVNIKE NAŠE,
JA SAM SINAK SUBOTICE GRADA
NE DAM VIŠE DA MOJ NAROD STRADA.

BUNJEVAČKA SVEČANA PISMA

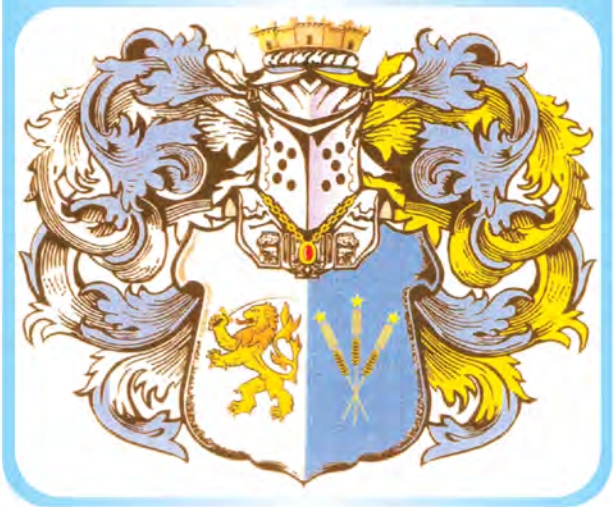

OSNIVANJE I FUNKCIONISANJE NIU „BUNJEVAČKOG INFORMATIVNOG CENTRA" POMOGLI

MINISTARSTVO KULTURE REPUBLIKE SRBIJE

POKRAJINSKI SEKRETARIJAT ZA INFORMACIJE AUTONOMNE POKRAJINE VOJVODINA

Informativno-političko glasilo
BN Bunjevačke Novine

Informativno-političko glasilo bunjevačke nacionalne manjine

Godina XIII Broj 150
Decembar 2017.
Cina 50 dinara
Izlazi prve nedilje u misecu

Izdavač:
NIU „BUNJEVAČKI INFORMATIVNI CENTAR" - Subotica

Osnivač izdavača:
NACIONALNI SAVET BUNJEVAČKE NACIONALNE MANJINE

Direktor NIU „BIC":
Mirko Bajić

v.d. glavnog i odgovornog urednika „Bunjevački novina":
Nikola Stantić

Redakcija:
Nikola Stantić
Ksenija Stojičić (gradska hronika)
Tamara Babić (kultura)
Ružica Parčetić (Sombor)
Siniša Tikvicki (on-line izdanje)
Boris Bajić (sekretar Redakcije)

Stalni saradnici:
Ana Vojnić Kortmiš, Tihomir Kujundžić Matković, Milan Stepanović, Zvonko Stantić, Eva Kovač Pečkai

Tehnički urednik:
Nikola Stantić

Fotografija:
Nikola Stantić

Naslovna strana:
Zbornik kultura i identitet Bunjevaca

Adresa:
Trg cara Jovana Nenada 15/2,
24000 Subotica
Telefon/fax: 024 523-505
e-mail: bic@bunjevci.net

Štampa:
Rotografika Subotica

Tiraž:
1.000

Dizajn:
Studio Trid Beograd

Distribucija:
„Press international" - Novi Sad,
„Centrosinergija" d.o.o. Novi Beograd

List je upisan u Registar javnih glasila Agencije za privredne registre Republike Srbije pod registarskim brojem: NV000430
COBISS SR-ID 133482759

CIP - Katalogizacija u publikaciji Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
659.3(=862)

Rič urednika

Poštivana čeljadi,

Iako smo već na ovom mistu pisali o važnoj ulogi Bunjevaca u stvaranju države, u kojoj i danas živimo, nije loše još jedared se podsitit, kako je to i red sa važnim datumima. Za Bunjevce, al i sve stanovnike naše zemlje ritki su datumi koji su važniji od 25. novembra 1918. godine. Tog dana su stvoreni temelji jedne zemlje, a u njevom postavljanju velik doprinos su dali upravo Bunjevci. Da je tako, potvrđiva i naziv događaja koji naša zajednica slavi ko nacionalni praznik – Velika narodna skupština Srba, Bunjevaca i ostalih Slovena.

Pripoznali su Bunjevci ideju jugoslovenstva, a ta ideja ih je umalo koštala postojanja. Jedna druga država se grubo oglušila o pravo na postojanje Bunjevaca. Danas, kad se bližimo velikom jubileju, stotoj godini od Velike narodne skupštine, raduju visti da će i ta nepravda, učinjena 1945. godine, bar bit tako okarakterisana. Ono što su Bunjevci u međuvrimenu izgubili neće niko moć vratit, al bi ovo bar bio „melem na ranu".

A „melem za dušu" ćemo moć pronać u blagdanima koji pridstoje. Bliži nam se Božić, najradosniji med njima. Slavimo rađanje novog života, a prilika je to da i svako od nas pogleda u godinu koja lagano prolazi, porazmisli šta je bilo dobro, a šta je moglo bit bolje. Bilo je i teškim momenata, sigurni smo u to, u porodici, poslu... No, i težak momenat prođe, i iz teškoće se rodi štogod dobro. Tako i žito, koje sadimo za Svetu Lucu, mora prvo bit pokriveno snigom, prižívit, a onda, pokazat se u ciloj svojoj raskoši.

Strana 4-5

Strana 6

Strana 7

Strana 13

Strana 14-15

Strana 18

Sadržaj

4-5
Čekajuć stogodišnji jubilej
6
Ostvaren viševikovni san
7
Saradnja dva naroda
8
Mozaik različitosti
9
Prag građanskog društva
12
Tradicija od 96 godina
13
Zajednička slavna prošlost
14-15
Važno okupljanje čeljadi
18
Umitnost na kolaču
24-25
Svidočanstvo zajedništva

Ako i vi želite da vam poštaš svakog prvog u misecu donese „Bunjevačke novine" pritplatite se na nji.
Godišnja pritplata je 600 dinara (sa ptt troškovima).
Platit možete na naš tekući račun: 200-2642360101825-19 (Poštanska štedionica)
sa naznakom za pritplatu.
Godišnja pritplata za inostranstvo je 20 evra.
Posli uplate nazovite nas kako bi upisali vašu kućnu adresu: 024 523-505

BUNJEVCI PROSLAVILI NACIONALNI PRAZNIK – DAN VELIKE NARODNE SKUPŠTINE

Čekajuć stogodišnji jubilej

U petak, 24. novembra, u Velikoj većnici Gradske kuće u Subotici, svečanom akademijom bunjevačka zajednica je proslavila jedan od četri nacionalna praznika – Dan Velike narodne skupštine Srba, Bunjevaca i ostali Slovena, u Novom Sadu, 25. novembra 1918. godine.

Bila je to prilika da se svi još jedared podsite velike uloge Bunjevaca prija 99 godina, u momentima kad su se stvarali temelji države u kojoj Bunjevci i danas žive.

Prisutnima su se tom prilikom obratili **dr Suzana Kujundžić Ostojić**, pridsidnica Nacionalnog savita bunjevačke nacionalne manjine, **Dragi Vučković**, načelnik Severno-bačkog okruga, ko i **dr Ivan Bošnjak**, državni sekretar u Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave Republike Srbije.

Divaneć o nacionalnom prazniku, dr Kujundžić Ostojić je istakla da NSBNM nije slučajno dono odluku da ovo bude jedan od četri nacionalna praznika ove zajednice.

– Bitno je da vidimo kako smo, ko zajednica, prošli u ovi skoro 100 godina od Velike narodne skupštine, kako smo se snašli i kako se snalazimo i danas. Takođe, bitno je znat da se danas, u 21. viku, borimo još uvik sa jednim dekretom iz 1945. godine, kad je teško zamislit da tako štogod još uvik postoji. Borimo se za svoj jezik, za svoja prava. Mislim da svima mora bit jasno šta znači bit Bunjevac, mi smo to zaslužili ko narod, boreći se na ovim prostorima više od tri vika.

Prisutne pozdravili: Suzana Kujundžić Ostojić, Dragi Vučković i Ivan Bošnjak

Dragi Vučković, načelnik Severno-bačkog okruga, istako je da valja slavit ovake datume, kad su hrabri ljudi značajno doprineli da se ova teritorija prisajedini Kraljevini Srbiji.

– Oni nas teraju da razmišljamo šta je danas naš izazov u odnosu na izazove pre 99 godina. Naše je da vaspitavamo decu u vreme kada su najveća pošast u ovom globalizmu samodovolj-

nost i sebičnost. Vidimo da se ponovo pojavljuju i pipci fašizma koji ne dozvoljavaju pravo na različitost, pravo na zajedništvo. Zato je i poruka 25. novembra, bar za mene u Subotici, poruka o zajedništvu, te da neke stvari možemo da radimo samo zajedno, nikako odvojeno. Kao čovek koji je tu stasavao, učio i pokušavao da izgradi karijeru, ako sam od nekoga naučio kako se živi sa nekim, a ne pored nekog, onda sam to naučio od Bunjevaca.

Značajan dio Akademije bio je posvećen prvom pridstavljanju Zbornika radova sa Naučnog skupa „Kultura i identitet Bunjevaca" koji je održan 18. februara u Novom Sadu. Zbornik su pridstavili **dr Drago Njegovan**, urednik izdanja, al i direktor Muzeja Vojvodine koji je i izdavač značajnog dila za Bunjevce, i **prof. dr Slobodan Orlović**, profesor Pravnog fakulteta u Novom Sadu.

I ovom prilikom je podvučen značajan uticaj Bunjevaca pri stvaranju Kraljevine Srbije, kasnije i Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, potom i Jugoslavije. Prija 99 godina 84 delegata iz bunjevačke zajednice, što svidoči o brojnosti Bunjevaca na ovim prostorima (Bunjevci su po brojnosti bili drugi narod na Velikoj narodnoj skupštini), bili su med onima koji su odredili granice. Poznato je kaki su put od tog doba prišli pripadnici ove zajednice, a posebno je to bilo drastično izraženo kroz Odluku Glavnog narodno-oslobodilačkog odbora Vojvodine iz 1945. godine, kojim su Bunjevci na ovaj način nedvosmisleno ukinuti. Poslidice take odluke vidljive su i danas, a o njima svidoče i popisi stanovništva, trenutni broj Bunjevaca, al i težak put do ostvarivanja prava koje druge nacionalne zajednice na ovim prostorima već odavno imaje.

– Zbornik donosi činjenice, a sad je i najbolje vrime da se tako štogod promoviše. Trideset i osam autora je govorilo o bunje-

Drago Njegovan i Slobodan Orlović pridstavili Zbornik radova

Zorana Iđuški i Subotički tamburaški orkestar

vačkom pitanju, upućeni su bili pozivi i onim Bunjevcima koji sebe vide kao dio jednog drugog naroda, al su oni odbili da učestvuju. Ovo je svakako jedna kompleksna, teška, ozbiljna i važna tema, a mi smo uspili da je sagledamo na dobar način. Virujem da će i Zbornik doprinet da se konačno povuče taj dekret iz 1945. godine – prokomentarisala je dr Kujundžić Ostojić.

Glavni i odgovorni urednik Zbornika bio je dr Drago Njegovan, a u svom izlaganju on je istako da je razmotren istorijski tok života Bunjevaca, al i kulturološki i etnološki aspekti njeve egzistencije. Takođe, istako je da je posebna pažnja bila posvećena Dekretu iz 1945. godine kojim je bilo zabranjeno postojanje Bunjevaca.

– Posebno mi je drago što se Zbornik prvi put promoviše u momentima kada se obeležava nacionalni praznik Bunjevaca, Dan Velike narodne skupštine Srba, Bunjevaca i ostalih Slovena. Velika narodna skupština donela je jednoglasnu odluku da se ove teritorije otcepe od Ugarske i pripoje Srbiji. Za to je glasalo više nacija, bio je to i višestranački skup, a po prvi put su glasale i žene. Bunjevci su bili drugi po brojnosti, odmah posle Srba, što govori i o broju Bunjevaca – istako je dr Njegovan.

Jedan od autora bio je i prof. dr Orlović, a njegov rad je bio usmiren na oblast prava. Naravno, tiče se to Dekreta iz 1945. godine, a bio je to akt nasilne asimilacije, akt koji je protivan Ustavu i koji nije ni malo demokratičan. Iako taj akt danas nema pravnu snagu, prof. dr Orlović podržava napore NSBNM da se on u Skupštini Vojvodine tako i okarakteriše, odnosno da se proglasi aktom koji je protivan ljudskim pravima i, naravno, Ustavu.

– Naime, predajem ustavno pravo, a ustavno pravo ima jednu veliku celinu koja se bavi ljudskim pravima. Među svim tim pravima jedno pravo, odnosno za-brana, je istaknuta danas u sa-vremenim državama, koje se vole nazivati pravnim, a to je pravo, odnosno zabrana nasilne asimilacije. Ovde je reč o nasilnoj asimilaciji koju je izazvao jedan pravni akt u pratizanskom stilu donet, neposredno nakon Drugog svetskog rata, od Narodnog oslobodilačkog odbora. Ako ćemo ga porediti sa sadašnjim organima, to je Skupština AP Vojvodine. Akt nasilne asimilacije, pod pritiskom prava, da Bunjevci i Šokci ne smeju biti to što jesu, nego se moraju pretvoriti u Hrvate, bi u današnim državama izazvao reakciju Ustavnog suda koji bi poništio takav akt. U vreme pre 70 godina drugačije su prilike bile i taj akt je proizvodio dejstvo u toj meri da se broj Bunjevaca u velikom broju smanjio do jednog minimuma nužnog za opstanak jedne etničke zajednice. Šta možemo uraditi sa takvim aktom danas bilo je pitanje koje je meni izazvalo motiv da se prihvatim ove teme. Ne možemo pokrenuti ocenu ustavnosti, taj akt se ne primenjuje, ali možemo ga eliminisati kao pravno nasleđe, bar simbolično, iz našeg pravnog poretka. Najmanje može da se ishoduje sednica Skupštine Vojvodine na kojoj će se o tome raspravljati. To je najmanje što može da se učini za bunjevačku manjinu, pred veliki 100 godišnji jubilej prisajedinjena Bačke, Baranje, Banata, dan ranije Srema, Kraljevini Srbiji.

U kulturno-umitničkom dilu programa nastupili su **Subotički tamburaški orkestar** i vokalna solistkinja **Zorana Iđuški** iz Sombora.

N. S.

I U NOVOM SADU SA PONOSOM OBILUŽILI SIĆANJE NA VELIKU NARODNU SKUPŠTINU 1918. GODINE

Ostvaren viševikovni san

Velike narodne skupštine Srba, Bunjevaca i ostali Slovena sićaju se svi Bunjevci, kojima je ovo i jedan od četri nacionalna praznika, al sićanje na 25. novembar 1918. godine ne blidi ni u čitavoj Vojvodini. Tako je i ove godine obilužen dan kad se regija današnje Vojvodine prisajedinila Kraljevini Srbiji, te kasnije postala dio Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Kako je to i običaj, na taj dan su položeni vinci na spomen-ploču kadgodašnjeg hotela „Grand" na Trgu slobode, di je čuvena Skupština i održana.

Gradonačelnik Novog Sada **Miloš Vučević** je, zajedno sa pridsidnikom Skupštine Grada Novog Sada **Zdravom Jelušićom**, položio vince na spomen-ploču. Tom prilikom je istako da je prija 99 godina ostvaren viševikovni san Srba i ostali Slovena severno od Save i Dunava, te je nastavio:

– Zadovoljan sam činjenicom da će se stogodišnjica prisajedinjenja Vojvodine Kraljevini Srbiji obeležiti na način kakav tom datumu i dolikuje, da to neće biti samo datum koji će se obeležavati u Vojvodini i Novom Sadu, jer će centralna proslava biti u Beogradu, a posebno je značajno to što će predsednik Republike Srbije Aleksandar Vučić biti pokrovitelj obeležavanja 100 godina prisajedinjenja – istako je Vučević.

Vučević nije krio impresije porukama koje se i danas mogu primenit, a koje se tiču ravnopravnosti, slobode i napritka.

– Za mene je impresivno da su na toj Skupštini učestvovale i Vojvođanke, da su žene tada imale pravo glasa, da je i ćerka velikog Svetozara Miletića bila učesnica te Skupštine i da je ono o čemu su Evropljanke samo maštale, ovde bilo već primenjeno. To pokazuje da su kapaciteti demokratije i demokratičnost na ovim prostorima prisutni i da se oni moraju negovati, čuvati i održavati – dodo je gradonačelnik Novog Sada.

Miloš Vučević i Mirko Bajić

Na spomen-ploču učesnicima vince su položili pridstavnici Gradskog odbora Saveza potomaka ratnika Srbije od 1912. do 1920. godine, al i pridstavnici Nacionalnog savita bunjevačke nacionalne manjine, naroda koji je po brojnosti bio drugi na Velikoj narodnoj skupštini.

Pridsidnik Izvršnog odbora NSBNM **Mirko Bajić**, kazo je tom prilikom da su Bunjevci dali velik doprinos u realizovanju ideje da se prostori Vojvodine prisajedine Srbiji, al je i podsitio šta su sve prošli u godinama potom.

– To su sigurno činili u nadi i uvirenju da će u Kraljevini Srbiji sačuvat svoj nacionalni identitet, jezik i kulturu. Na žalost, 1945. godine komunistička vlast u novoj Jugoslaviji je naredbom zabranila Bunjevcima da postoje. U toj naredbi je kazano da bez obzira kako se izjasni, Bunjevac se ima smatrat Hrvatom. Bunjevci su danas priznata nacionalna manjina i mi se zafaljivamo Republiki Srbiji što je pripoznala taj nacionalni ponos i identitet Bunjevaca da žele bit ono što jesu, da žele bit Bunjevci. Bunjevačka nacionalna zajednica od momenta kad je formiran Nacionalni savit bunjevačke nacionalne manjine obilužava ovaj dan ko svoj nacionalni praznik i koristim priliku da ga čestitam svim Bunjevcima. Mi smo ovaj praznik obilužavali od onda sami, na svoj način, al od kako je Miloš Vučević gradonačelnik Novog Sada i od kako je Srpska napredna stranka na vlasti, mi taj dan obilužavamo zajedno nuz onu rečenicu, braća uvek i uvik zajedno – kazo je Bajić.

U svom obraćanju, pridsidnik IO NSBNM ističe da Bunjevci u godini u kojoj se obilužava vik od Velike narodne skupštine, imaje i velika očekivanja.

– Ono što mi očekivamo jeste ispravljanje istorijske nepravde. Očekivamo da će Skupština Vojvodine akt iz 1945. godine proglasit aktom nasilne asimilacije i da ćemo uživat sva prava jednako ko i svi drugi u Srbiji, ne samo većinski narod, neg i pripadnici svi drugi nacionalni manjina – naglasio je Bajić na kraju.

N. S.

foto: www.novisad.rs

SVEČANA AKADEMIJA POVODOM NACIONALNOG PRAZNIKA

Saradnja dva naroda

Udruženje građana „Bunjevačko kolo" iz Sombora proslavilo je bunjevački nacionalni praznik 25. novembar, Dan Velike narodne skupštine Srba, Bunjevaca i ostali Slovena, pripravljajuć svečanu akademiju u saradnji sa Srpskom čitaonicom „Laza Kostić" iz Sombora.

Gostima i članovima oba udruženja na samom početku svečanosti obratili su se pridsidnik Srpske čitaonice „Laza Kostić" **Aleksandar Radišić** i pridsidnik UG „Bunjevačko kolo" **Dejan Parčetić**, koji je, u ime udruženja poklonio Srpskoj čitaonici primerak „Proglasa Srba i Bunjevaca" ko simbol poštivanja i bratske ljubavi med dva naroda. Prisutne su pozdravili i pridsidnik Skupštine grada Sombora **prim. dr Zoran Parčetić** i narodni poslanik **prim. dr Vlado Babić**.

Istorija Vojvodine, njeni naroda, s posebnim osvrtom na Srbe i Bunjevce, te istorijskim događajima, prithodnicama doseljavanja ovi naroda na područje Vojvodine, bila je tema s kojom je positioce tribine upozno profesor istorije u Somboru **Arsen Mijatović**. Velika narodna skupština i događaji koji su uslidili posli, s posebnim naglaskom na lik Bunjevca **Martina Matića**, pridstavljeni su u pridavanju sociologa **Milana Vojnovića**.

Svečanost je ulipšana kulturno-umitničkim programom u kojem su učestvovali TS „Kulturica", vokalna solistkinja **Slobodanka Poganj**, pivačke grupe „Varošani" i „Varošanke", veteranski sastav GKUD „Ravangrad" i **Aleksandra Medurić Kalčan**, podpridsidnica UG „Bunjevačko kolo" pridstavljajuć se publiki sa svojim stihovima.

Na kraju svečanosti, kadgodašnji uspišni sportista, fudbaler, **Mata Mišanji** darivo je knjige iz svoje privatne biblioteke udruženjima i to ćirilična izdanja Srpskoj čitaonici, a latinična – „Bunjevačkom kolu".

Članovi i gosti oba udruženja svečanost su priveli kraju koktelom nuz mlade somborske tamburaše.

R. P.

SMOTRA LIKOVNI UMITNIKA AMATERA VOJVODINE

Visoke ocine slamarstvu

Osamnajsta smotra likovni umitnika amatera Vojvodine, održana je 5. novembra u kongresnom centru „Velika terasa" na Paliću, u organizaciji Saveza umitničkog stvaralaštva amatera Vojvodine. Žiri u sastavu **Jelena Tišma**, akademski slikar, **Nera Pletikosić**, akademski slikar i **Aleksandra Stefanov**, istoričar umitnosti, imali su zadatak da med 369 pristigli radova sa zonski smotri, odaberu i ocine najbolje.

Iz UG „Bunjevačko kolo" učestvovale su slamarke **Milica Kohut**, sa slikom „Prepandija u Somboru", i **Irena Vuković**, sa slikom „Doručak", koja je dobila nagradu „pohvala".

Pridstavnici Saveza umitničkog stvaralaštva amatera Vojvodine su na ovoj smotri uručili i „specijalnu nagradu „koja je pripala slamarskom učitelju **Stipanu Budimčeviću** za sliku „Nanine guske".

Umitnost izrade slika u tehniki slame je i ovog puta pripoznata po kvalitetu, a umitnici se nadaje da je i to put ka priznavanju ove specifične tehnike u izradi umitnički radova.

R. P.

ODRŽAN DRUGI PO REDU „SLOŽNI MOZAIK SRBIJE" U BEOGRADU

Mozaik različitosti

Druga po redu manifestacija „Složni mozaik Srbije" održana je u nedilju, 10. decembra, na Beogradskom sajmu. Na ovoj manifestaciji su se pridstavile sve nacionalne zajednice koje žive na teritoriji Republike Srbije, a povodom obilužavanja „Dana ljudski prava". Na početku samog svečanog programa prisutnima se obratila direktorica Kancelarije za ljudska i manjinska prava **Suzana Paunović**, a potom **Aleksandar Vulin**, ministar odbrane u Vladi Republike Srbije. To je bila prilika da se sve nacionalne zajednice pridstave sa svojim specifičnostima kroz kulturu, običaje, muziku, nacionalna ila i drugo.

Suzana Kujundžić Ostojić, Aleksandar Vulin i Mirko Bajić

Bunjevačka nacionalna zajednica se pridstavila po drugi put sa svojim štandom di su positioci imali prilike vidit bunjevačku nošnju, predmete od slame ko i tradicionalna bunjevačka ila i pića.

– Interes svake nacionalne zajednice je da bude vidljiva na prostoru na kojem živi. U odnosu na prija godinu dana, u okviru bunjevačke nacionalne zajednice urađeno je tušta, izdat je Zbornik radova sa naučnog skupa koji je održan u februaru misecu pod nazivom „Kultura i identitet Bunjevaca". Učestvovali smo aktivno u donošenju razni zakonski akata koji se tiču zaštite nacionalni manjina u Republiki Srbiji, ko i doprinos na novom Zakonu o nacionalnim manjinama koji će uskoro bit na snagi – izjavila je pridsidnica BNS **dr Suzana Kujundžić Ostojić.**

Informisanje na jezicima nacionalni manjina je od izuzetnog značaja što osigurava kontinuitet nigovanja jezika ko i mogućnost institucionalnog jačanja kroz informisanje na jezicima nacionalni manjina.

– Bunjevačka nacionalna zajednica je u odnosu na prija godinu dana izuzetno iznapridovala na polju informisanja, mnogo je vidljivija i pripoznatiljivija i jedna je za primer u odnosu na druge nacionalne zajednice u Republiki Srbiji – kazo je **Mirko Bajić**, direktor „Bunjevačkog informativnog centra".

Po drugi put se održava ova manifestacija „Složni mozaik Srbije" di se nacionalne zajednice pridstavljaju sa svojim specifičnostima.

– Kancelarija za ljudska i manjinska prava podržava ovu manifestaciju i trudi se da svi imaju mogućnost da se predstave u najboljem svetlu. Pohvaljujem bunjevačku nacionalnu zajednicu koja se i ove godine odazvala našem pozivu i predstavila sve svoje najbolje i koja sa nama izuzetno dobro sarađuje – izjavio je **Vlado Radulović** u ime Kancelarije za ljudska i manjinska prava.

Bogastvo različitosti je sigurno jedno od lipota koju Republika Srbija niguje i podržava što je dokazala i ova manifestacija.

– U okviru organizacije bunjevačka nacionalna zajednica se pridstavila sa svojim najreprezetatvnijim ekponatima od slame: kruna, perlice i drugi ukrasni predmeti, sa bandašom i bandašicom koji su bili obučeni i tradicionalnu bunjevačku nošnju, tradicionalim bunjevačkim poslasticama, a u kulturno-umitničkom programu su se sa spletom bunjevački igara pridstavili članovi KUDŽ „Bratsvo" iz Subotice – kazala je **Kata Kuntić**, pridsidnica Odbora za kulturu pri BNS.

T. B.

PRIDAVANJE O POČECIMA BORBE SOMBORACA ZA STATUS SLOBODNOG I KRALJEVSKOG GRADA

Prag građanskog društva

U organizaciji Skupštine somborske varoši i Nacionalnog savita bunjevačke nacionalne manjine, u petak, 17. novembra, u Velikoj sali zdanja Županije, održano je pridavanje „Začetak borbe za slobodan grad", koje je bilo posvećeno 272. godišnjici znamenitog Protestnog zbora somborski graničara, održanog 18. novembra 1745. godine.

Milan Stepanović

Miloš Petrović

O Protestnom zboru, vremenu koje mu je prithodilo i značaju koji je ovaj datum imo ko ishodište borbe Somboraca za dobijanje statusa slobodnog i kraljevskog grada, divanio je publicista i zavičajni istoričar **Milan Stepanović**. On je zaključio svoje pridavanje ričima da su uspišnom borbom za elibertaciju svog grada, začetom na Protestnom zboru 18. novembra 1745. godine, Somborci stali na prag građanskog društva i otvorili nove mogućnosti za urbani, privredni i kulturni razvoj, ko i da je ta borba pridstavljala najveći i najvažniji poduhvat građana Sombora u istoriji njeve varoši. Prici Somboraca, zaključio je Stepanović, nisu žalili ni truda, ni napora, ni sridstava u svojoj opšte izraženoj želji – da postanu slobodni građani.

Pravni i statusni benefiti borbe za elibertaciju grada bili su tema drugog dila pridavanja koje je održao **doc. dr Miloš Petrović**. On se osvrnio na značaj pravne regulative koja je uredila urbani život Sombora neposridno posli elibertacije, s posebnim naglaskom na značaj dokumenta „Alternative" iz 1748. godine, kojom su somborski rimo-katolici jemčili svojim sugrađanima pravoslavne viroispovisti potpunu ravnopravnost u upravljanju gradom.

Prisutne je prija početka pridavanja pozdravila **dr Suzana Kujundžić Ostojić**, pridsidnica Nacionalnog saveta bunjevačke nacionalne manjine. Izvorne tekstove iz zapisnika sa zaključcima Protestnog zbora somborski graničara i „Alternative" čitali su **Ružica Parčetić, Luka Bošnjak** i **Antun Petrović**, a dvi klavirske kompozicije u pauzi pridavanje izvele su učenice somborske Muzičke škole „Petar Konjović" **Katarina Malbaša** i **Andrea Terzić**.

Pridavači su na kraju svoji izlaganja javno pridložili pridstavnicima Grada, ko i bunjevački institucija, pokretanje inicijative da se **Martinu Parčetiću**, prvom somborskom gradonačelniku i najzaslužnijem zastupniku Sombora u procesu elibertacije varoši, postavi dostojno spomen-obilužje.

R. P.

SAVITOVANJE PRI POKRAJINSKOM SEKRETARIJATU ZA KULTURU, JAVNO INFORMISANJE I ODNOSE S VIRSKIM ZAJEDNICAMA

Pripravljanje kvalitetni projekata

Pokrajinski sekretarijat za kulturu, javno informisanje i odnose s viskim zajednicama je organizovo u utorak, 28. novembra, u prostorijama Skupštine AP Vojvodine savitovanje na temu „Priprema kvalitetni projekata iz oblasti javnog informisanja i procedure učešća na konkursima" di su bili prisutni i zaposleni u NIU „Bunjevački informativni centar" i „Bunjevačkom media centru", **Mirko Bajić, Boris Bajić, Edita Tenji** i **Tamara Babić**.

Prisutnima se na početku ovog savitovanja obratio **prof. dr Miroslav Štatkić**, pokrajinski sekretar za kulturu, javno informisanje i odnose s virskim zajednicama. O značaju savitovanja iz oblasti javnog informisanja divanio je **Đorđe Vukmirović**, pomoćnik sekretara za kulturu, javno informisanje i odnose s virskim zajednicama. Na temu propisi i procedure konkursnog sufinansiranja iz oblasti javnog informisanja divanio je **mr Dragan Traparić**, savitnik za pravne poslove u već pomenutom sekretarijatu.

Ovo savitovanje je završeno sa temom vezanom za pripremu kvalitetni projekata iz oblasti javnog informisanja o kojoj je divanila **Ljiljana Ćumura**, saradnik za projekte u istoimenom sekretarijatu. Nakon završenog savitovanja uslidila je diskusija di su razminjenja mišljenja u nadi da će se iznać povoljna rišenja vezana za podršku projektima koji se tiču finansiranja informisanja na jezicima nacionalni manjina.

T. B.

SUBOTICA NA BUNJEVAČKOM – HRONIKA ZA DECEMBAR

Dvanajsta sidnica Skupštine Grada

Sa 41 glasom za, 6 protiv i jednim uzdržanim, odbornici su doneli Odluku o maksimalnom broju zaposleni na neodređeno vrime, koja pridviđa otpuštanje ukupno 215 radnika iz sistema lokalne samouprave, na 12. sidnici Skupštine Grada, održanoj 16. novembra, u Velikoj vićnici Gradske kuće.

– Komisija je u razgovoru sa direktorima preduzeća i ustanova uradila posao, dogovoreno je da radna mesta koja nisu popunjena budu ugašena, a da ostalo bude rešeno stimulativnim otpremninama i da ispoštujemo sve ljude koji su veliki deo svog radnog veka proveli u javnim preduzećima. Što se mesnih zajednica tiče, pojedini sekretari u gradskim mesnim zajednicama obavljaće posao za tri i više mesnih zajednica. Realno, sekretari su imali posao sat vremena dnevno i to smo morali rešiti jer su nam bitniji vozači, čistači i ostali neposredni izvršioci posla – kazo je gradonačelnik **Bogdan Laban**, dodajuć da je racionalizacija urađena po propisima, a da će najveći teret podnet Gradska uprava, di će biti ugašeno 50 radni mista.

Raspravu na 12. sidnici Skupštine Grada izazvo je i Izvištaj o ostvarenju budžeta. Dok je vladajuća koalicija zadovoljna punjenjom gradske kase, naglašavajuć da kapitalni projekti ne stoje, već se realizuju, opozicioni Pokret za građansku Suboticu nezadovoljan je ostvarenjom budžeta. Na osnovu analize očekivanog ostvarenja prihoda i primanja obim budžeta je pridložen u visini od šest milijardi i 46 miliona dinara. Ovim, drugim rebalansom, obim budžeta umanjiva se za 557,3 miliona dinara, odnosno za 8,45 odsto. Najveći dio ti sridstava priusmeren je za narednu godinu za finansiranje nikoliko značajni projekata.

U periodu od januara do septembra 2017. godine budžet grada Subotice raspolago je sa sridstvima u visini od 3.923.409.227 dinara, što iznosi 59,23 odsto planiranog godišnjeg obima. Upoređujuć sa istim prihodima i primanjima u odnosu na isti period prithodne godine, raspolagano je sa 4,02 odsto više sridstava.

Ljudska i manjinska prava i rodna ravnopravnost

Subotica je u ponediljak, 6. novembra, bila domaćin Skupštinskom odboru za ljudska i manjinska prava i rodnu ravnopravnost. Tema odbora bila je migrantska kriza. **Meho Omerović**, pridsidnik Skupštinskog odbora za ljudska i manjinska prava i rodnu ravnopravnost, istako je ovom prilikom da je ova sidnica organizovana u našem gradu iz razloga što se Subotica prema migrantskoj krizi ponela na način na koji se mož ponosit:

– Subotica je grad koji se sa izazovima migrantske krize suočio licem u lice, i što je najvažnije, koji je u ime Srbije opravdao sva moguća očekivanja i pokazao ljudsko lice prema tim nesrećnim ljudima, koji su bežali iz svojih rodnih mesta zbog ratnih sukoba koji vladaju na tim prostorima.

Gradonačelnik grada Subotice **Bogdan Laban** bio je zadovoljan što je Skupštinski odbor za ljudska i manjinska prava zasido upravo u Subotici.

Festival italijanskog filma

Ambasador Italije u Srbiji **Đuzepe Manco** svečano je otvorio Festival italijanskog filma koji je održan od ponediljka, 6. novembra, do nedilje, 12. novembra, u bioskopu Eurocinema na Otvorenom univerzitetu. Prija svečanog otvaranja njega su u Gradskoj kući primili gradonačelnik Grada Subotice **Bogdan Laban** i pridstavnici Regionalne privredne komore Severno-bačkog upravnog okruga i italijanski preduzeća koji posluju u Subotici.

Gradonačelnik Grada Subotice Bogdan Laban uručio je ambasadoru zafalnicu za sve ono urađeno u prithodnom periodu.

Komemoracija žrtvama iz Drugog svitskog rata

Na Senćanskom groblju kod spomenika „Ptica slomljenih krila" u četvrtak, 2. novembra, održana je komemoracija žrtvama iz 1944. i 1945. godine.

– Komemoracija žrtvama se na memorijalnom kompleksu na Senćanskom groblju održava s ciljem odavanje pošte stradalima pre 73 godine – kazo je **Tivadar Bunford**, pridsidnik Skupštine grada i dodo:

– Otkriveno je novih 158 imena nevinih žrtava i potrebno je da proširimo zid i postavimo još šest tabli. Obaveza svih nas jeste da sačuvamo uspomenu na nevino stradale. Više od 20 komemorativnih skupova se održalo i posle nekoliko decenija ćutanja izlazimo na spomen obeležja nevinim žrtvama, a to moramo preneti i na buduća pokolenja, a najvažnije je da se nikada više ovako nešto ne dogodi.

Položeni vinci na spomenik „Balada vešanih"

Gradski Odbor SUBNOR-a održo je skup kod spomenika „Balada vešanih" povodom 76 godina od kako su nemački fašisti osudili na smrt 15 naši sugrađana koji su pružali otpor ideologiji fašizma. Na spomenik su vince položili delegacija Grada, Severno-bačkog upravnog okruga, mesni zajednica, SUBNOR-a, jevrejske opštine, osnovni i sridnji škula.

Nikola Ivošević, sekretar SUBNOR-a održo je prigodan govor isprid spomenika, podsitivši na brojne žrtve:

– Moramo da čuvamo i negujmo uspomene na ove mlade antifašiste i da na njihovim primerima učimo našu decu i pokolenja kako se voli svoja otadžbina za koju se isplati i život dati – kazo je Ivošević.

Nakon komemorativnog skupa, delegacije Grada Subotice i Severno-bačkog upravnog okruga položile su vince i na Jevrejskom groblju.

Saradnja Regionalne privredne komore i Grada Subotice

Član Gradskog veća zadužen za oblast privrede **Srđan Samardžić** i direktor Regionalne privredne komore Subotica **Slobodan Vojinović** u Medija centru Gradske kuće potpisali su sporazum o saradnji izmed Grada Subotice i Regionalne privredne komore.

Sporazum podrazumiva razminu informacija i iskustava, koordiniranje zajedničkog rada ko i dogovaranje oko pitanja od zajedničkog interesa za potpisnike, kazo je Samardžić:

– Sporazum je samo formalizacija već postojeće saradnje Grada Subotice i Regionalne privredne komore, za koju imam samo reči hvale. Ono što će biti jedan od glavnih zadataka, jeste promovisanje privrednih i industrijskih potencijala Subotice, u cilju privlačenja kako potencijalnih investitora, tako i što većeg broja turista u naš grad, a posebno na Palić.

– Nema između nas konkurencije, jer mi zajedno treba da se branimo od druge konkurencije – kazo je Slobodan Vojinović, v.d. pridsidnika RPK Severnobačkog okruga**.**

Sastanak pridstavnika komunalni preduzeća

Udruženje za komunalne delatnosti Privredne komore Srbije, u saradnji sa Privrednom komorom Subotice, organizovalo je sastanak sa preduzećima

koja obavljaju komunalne dilatnosti na teritoriji Severno-bačkog i Severno-banatskog upravnog okruga.

Jedna od tema sastanka bili su problemi sa kojima se komunalna preduzeća suočavaju, a jedan od nji je svakako zabrana zapošljavanja u javnom sektoru, kaže **Dalibor Joknić**, sekretar Udruženja za komunalne delatnosti Privredne komore Srbija.

Podila tipski kanti u Malom Radanovcu

JKP „Čistoća i zelenilo" počelo je sa podilom tipski posuda za odlaganje komunalnog otpada, sugrađanima koji žive u Mesnoj zajednici Mali Radanovac. Sa ovom mesnom zajednicom biće okončana akcija podila tipski kanti u svim gradskim mesnim zajednicama, kazo je direktor Javnog komunalnog preduzeća „Čistoća i zelenilo" **Slobodan Milošev**.

Akcija podile posuda za odlaganje komunalnog otpada, proistekla je iz saradnje lokalne samouprave i rukovodstva javnog preduzeća, kazo je **Radoslav Vukelić**, sekretar sekretarijata za komunalne poslove, energetiku i saobraćaj.

Smotra Zimske službe

Javno preduzeće za upravljanje putevima, urbanizam i stanovanje za ovu sezonu je donelo plan rada Zimske službe i nadležni organi preduzeća će 24 sata pratit stanje vrimenski prilika i u zavisnosti od nji davaće naloge za reagovanje nadležnom JKP „Čistoća i zelenilo".

– U programu rada zimske službe nalazi se 233 kilometara ulica, čisti se više od 150.000 kvadrata trotoara i trgova i više od 35.000 kvadrata biciklističkih staza. U zavisnosti od količine padavina, između 42 i 45 miliona dinara izdvaja se godišnje za rad Zimske službe. Obezbeđene su dovoljne količine soli i kamenog agregata i mehanizacija je raspoređena i pripravna – kazo je **Predrag Radivojević**, direktor JP za upravljanje putevima, urbanizam i stanovanje.

Nakon smotre Zimske službe JKP „Čistoća i zelenilo", radnici kompanije „Vojput" pokazali su svojom smotrom da su i oni spremni za pridstojeće zimske uslove.

Konkurs pod sloganom „Možemo i mi"

U okviru projekta podrške stanovništvu u zajednicama pogođenim izbegličkom krizom, Fondacija „Ana i Vlade Divac" raspisala je konkurs pod sloganom „Možemo i mi". Zainteresovani građani koji su se želili upoznat detaljnije sa uslovima konkursa to su mogli učinit u Hotelu „Galerija". Projekat se realizuje na teritorijama opština Šid, Preševo i u Subotici, a konkurs je otvoren do 20. januara.

Prijave za konkurs mogu se izvršiti na internet stranici Fondacije www.divac.com/mozemoimi.

Učenici generacije nagrađeni za trud

Đaci generacije osnovni i sridnji škula sa teritorije Severno-bačkog okruga dobili su u Velikoj vićnici Gradske kuće u Subotici kovanice sa likovima znameniti ličnosti Srbije, dar Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i AD „Politika". Dodila nagrade triba da bude podstrek za sve buduće generacije učenika, kazo je gradonačelnik Subotice **Bogdana Laban**:

– Dodela kovanica i knjiga treba da bude podsticaj da se đaci još više trude i da im bude smernica koja će pokazati da su i dalje na dobrom putu. Naša obaveza je da ulaganjem u obrazovanje obezbedimo što bolje uslove za školovanje i da svoje snove ostvare u našoj zemlji i zato se borimo za svako novo mesto i svaku novu investiciju.

Humani izlagači knjiga

Na Jesenjem sajmu knjiga organizovanom isprid Gradske kuće učestvovalo je šest izdavački kuća, a svaka od nji donirala je Škulskom centru sa domom učenika „Dositej Obradović" knjige po izboru u vridnosti od po 5 iljada dinara. Ukupna vridnost donacije je 30 iljada dinara kazo je **Radisav Vasović**, direktor izdavačke kuće Makibok iz Beograda, koji kaže da se nada nastavku saradnje sa lokalnom samoupravom našeg grada i ubuduće.

Nataša Aleksić, članica Gradskog veća zadužena za obrazovanje istakla je ovom prilikom da je donacija veoma značajna, jer knjiga uvik fali u bibliotekama ustanova. Pomoćnica direktora Škulskog centra sa domom učenika „Dositej Obradović" **Nataša Nimčević** zafalila se na ovom gestu izlagačima jesenjeg sajma knjiga organizovanom u našem gradu.

Treća akcija preventivni prigleda

Tokom akcije besplatni preventivni prigleda u Opštoj bolnici 19. novembra obavljen je ukupno 571 prigled, a angažovano je 30 zdravstveni radnika. Zainteresovani su imali priliku da urade ultrazvuk abdomena, mamografski prigled, a najviše građana želilo je provirit hormone štitaste žlizde, te je urađeno 280 laboratorijski analiza.

Iz bolnice poručivaju da su i ovog puta zadovoljni odzivom, te da je on svaki put sve veći. Pacijenti koji, zbog ograničenja aparata, nisu prigledani biće naknadno pozivani da obave priglede, objasnio je direktor Opšte bolnice **dr Slobodan Puškar**.

Evropska nedilja testiranja na HIV i hepatitis

Besplatno i anonimno testiranje na HIV i hepatitise održano je u ponedeljak, 20. novembra, u Zavodu za javno zdravlje Subotica, a povod je Evropska nedilja testiranja na ove bolesti koja se ove godine obilužila od nedilje, 19. novembra, do petka, 24. novembra.

Nebojša Bohucki, epidemiolog Zavoda za javno zdravlje kaže da je rano otkrivanje ovi bolesti neophodno kako bi se na vrime započelo sa terapijom.

Izložba slika „Sve za zdravlje, zdravlje za sve"

Zavod za javno zdravlje Subotica u saradnji sa Institutom za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut" organizovo je izložbu pod nazivom „Sve za zdravlje-zdravlje za sve" sa ciljom podizanja svisti građana o važnosti zdravlja i pridstavljanja načina prevencije bolesti. Na izložbi je prikazano tridestdva rada studenata umitnički fakulteta, a izložba je otvorena u Galeriji Otvorenog univerziteta.

Festival savrimenog pozorišta „Desire Central Station 2017"

Međunarodni regionalni festival savrimenog pozorišta „Desire central station" po deveti put održan je od 25. novembra do 3. decembra u Subotici pod sloganom „Anatomija". **Andraš Urban** direktor Pozorišta „Deže Kostolanji" na samom otvaranju festivala kazo je da građani mogu uživat u brojnim kvalitetnim pridstavama:

„Desire" je i ove godine imo bogat prateć program, pa su u okviru „Akademije Dezire" organizovane radionice, diskusije i nikoliko stručni pridavanja.

K. S.

GODIŠNJA SKUPŠTINA UG „BUNJEVAČKO KOLO”

Tradicija od 96 godina

U Maloj galeriji Kulturnog centra „Laza Kostić” u petak, 3. novembra, održana je redovna Godišnja skupština Udruženja građana „Bunjevačko kolo”. Na samom početku pridsidnik Udruženja **Dejan Parčetić** pozdravio je prisutne i zamolio za minut ćutanja u spomen preminulim članovima Udruženja.

Nakon izbora Radnog pridsidništva, uslidilo je čitanje Izvištaja o radu i Finansijskog izvištaj za prithodnu godinu koje je pridstavio pridsidnik Nadzornog odbora **Nikola Žuljević**, u kojem je konstatovano da je materijalno-finansijsko poslovanje vršeno u skladu sa Zakonom. Potom je pročitan i plan i program rada, ko i izmine i dopune Statuta koji su jednoglasno usvojeni.

Dejan Parčetić, pridsidnik UG „Bunjevačko kolo”, pozdravlja prisutne

Prišlo se posli na izbor članova Upravnog odbora, Nadzornog odbora i Konferencije. Za članove Upravnog odbora izabrani su: **Vesna Stokrp**, komercijalista, **Zlata Marković**, preduzetnik, **Stojica Matarić**, viši sanitarni tehničar, **Valerija Nikolić**, profesor razredne nastave, **Antun Knezi**, dipl. pravnik-advokat, **Ivan Bošnjak**, penzioner, **Šima Petreš**, priduzetnik, **Ilonka Bogišić**, domaćica, **Mihajlo Vuković**, komercijalista u penziji, **Marija Brdarić**, priduzetnik, **Aleksandar Bošnjak**, dipl ing. poljoprivrede, privrednik, **Aleksandra Medurić Kalčan**, dipl. pravnik, sudija, **Dejan Parčetić** dipl. ekonomista.

Za članove Nadzornog odbora imenovani su: **Nikola Žuljević**, dipl. ekonomista, **Ivan Jurišić**, dipl. pravnik-advokat, **Andrej Ermenc**, ekonomista.

Za članove Konferencije izabrani su: dr sci med. **Katarina Mastilović**, **Dragan Kubatov**, umitnički rukovodilac, **Jelena Ćekić**, dipl. pravnik, **Pavle Blesić**, umitnik, slikar, **Boris Bošnjak**, dipl. ing. poljoprivrede, **Zlatko Lemić**, elektro-monter, **Sonja Romić Švec**, dipl. ekonomista, **Franja Parčetić**, poljoprivrednik, **Angelina Kolić Nađ**, dipl. geograf-turizmolog, **Dragoslav Đulinac**, mašinski tehničar, **Marko Parčetić**, student prava, **Marina Rabljanović**, penzioner, **Milan Matarić**, veterinarski tehničar, **Aleksandar Jonić Kalčan**, student prava, **Kata Vranić**, profesor razredne nastave, **Cecilija Tomić**, novinar, **Katarina Maksimović**, negovateljica i prersonalni asistent, **Jelena Mastilović**, student medicine, **Dragica Ivanić**, adninistrativni radnik, **Jasna Kovačević**, dipl. pravnik, **Antun Raič**, komercijalista u penziji, **Željko Peteš**, priduzetnik, **Zlatko Ševo**, priduzetnik, **Aleksandar Tancer**, vozač-mehaničar, **Milica Mastilović**, student medicine, **Filip Bošnjak**, student prava, **David Kecman**, novinar, **Filip Kulić**, prof. dr na Fakultetu tehničkih nauka i **Antun Fratrić**, poljoprivrednik, koji je, ujedno, imenovan za zaminika pridsidavajućeg Konferencije.

Na kraju Skupštine, pridsidnik Udruženja Dejan Parčetić je čestito svima na lipim rezultatima u prithodnoj godini i podsitio da je oktobra ove godine Udruženje proslavilo 96 godina postojanja i rada s čime se ritko koje udruženje mož pofalit.

R. P.

ODRŽANA SVEČANA AKADEMIJA „BRAĆA UVEK I UVIK ZAJEDNO”

Zajednička slavna prošlost

Tradicionalnim programom, svečanom akademijom „Braća uvek i uvik zajedno”, obilužen je 13. novembar, dan kad je 1918. godine Subotica oslobođenja u Prvom svitskom ratu nuz veliko angažovanje Srba i Bunjevaca koji su, formiranjom zajedničkog odbora, potvrdili težnju za zajedničkim životom u budućoj državi.

Svečana akademija održana je u nedilju, 12. novembra, na sceni „Jadran”, a zajedno su je organizovali Srpski kulturni centar „Sveti Sava”, Bunjevački kulturni centar Subotica, Grad Subotica i Udruženje ratni dobrovoljaca 1912-1918. godine i njevi potomaka i poštovalaca. Prva akademija održana je 1991. godine, kad je i obnovljena Povelja o bratimljenju Srba i Bunjevaca.

Bogdan Laban se u pozdravnom govoru podsitio slavni dana iz 1918. godine

– Bunjevci su, zajedno sa braćom Srbima, odigrali prisudnu ulogu 13. novembra 1918. godine, baš ko što su je odigrali i 25. novembra iste godine na Velikoj narodnoj skupštini Srba, Bunjevaca i ostali Slovena. Koliko je ovaj dan važan za Bunjevce, mož se opisat ričima da je sunce konačno sinilo i nama, konačno smo postali svoji na svome – izdivanio je **Miroslav Vojnić Hajduk** iz BKC Subotica.

I **Milan Marodić**, pridsidnik SKC „Sveti Sava”, istako je, takođe, da je ovo jedan od najznačajniji datuma u istoriji Subotice.

– Značajan je jer je tada ostvarena težnja da se slovenski živalj sa ovih prostora sjedini sa maticom Srbijom. Srpska vojska je ušla u Suboticu 13. novembra, a kako je prihvaćena govori činjenica da nije ispaljen ni jedan metak. To samo govori o raspoloženju građana koji su čekali da se tako nešto i ostvari.

Srpska vojska ušla je u Suboticu vođena potpukovnikom **Antom Živulovićem** i majorom **Mihajlom Bodijem** i iskrene riči dobrodošlice je, u ime Narodnog odbora Bunjevaca i Srba u Subotici, prino **dr Jovan Manojlović**. U kući **Vladislava Manojlovića** je nikoliko dana prija, 5. novembra, i doneta odluka da se ovaki Odbor osnuje, a on je i osnovan 10. novembra. Bila je to poslidica dogovora tadašnji bunjevački i srpski prvaka od 20. oktobra, koji su se saglasili šta priduzet prilikom dolaska vojske i oslobađanja Subotice.

Na svečanoj akademiji bio je prisutan i **Bogdan Laban**, gradonačelnik Subotice. On se tom prilikom podsitio slavni dana prija skoro jednog vika.

– Bitno je da obeležimo nešto što su nam preci ostavili u amanet. Veliki broj ljudi sa ovih prostora, iz cele Srbije, ostavio je nešto svojim potomcima. Najviše treba da vodimo računa o tome da je oko 1.300.000 duša ostavilo svoje živote da bi mi i danas slobodno živeli u Srbiji – naglasio je Laban.

U umitničkom dilu programa nastupili su folklorni ansambl Bunjevačkog kulturnog centra, dramski umitnici **Miloš Stanković** i **Boško Boškov**, KUD „Svetozar Marković”, iz Novog Sada, pivačka grupa „Mironosice” i recitatorka **Anđela Stojčić**.

Nastavak obilužavanja oslobođenja Subotice u prvom svitskom ratu uslidio je dan kasnije, u ponediljak, 13. novembra. Tad su položeni vinci na spomen-ploču na železničkoj stanici, a potom su i na Spomenik junacima palim za oslobođenje i ujedinjenje 1912-1918 na Puškinovom trgu.

U ime subotičke lokalne samouprave vinac su položili gradonačelnik **Bogdan Laban** i članica Gradskog veća **Miroslava Babić**, a u ime Severno-bačkog upravnog okruga načelnik Okruga **Dragi Vučković**.

Nuz nji, vince su položili i pridstavnici SKC „Sveti Sava”, Bunjevačkog kulturnog centra, Udruženja dobrovoljaca i njihovih potomaka 1912-1918. godine i pridstavnici drugi udruženja. **N. S.**

Bunjevački kulturni centar Subotica pridstavio bunjevačke narodne igre

U BKC „BAJMOK" ODRŽALI TRADICIONALNI BAL ZA SVETU KATU

Važno okupljanje čeljadi

Kako je to već običaj, u Bunjevačkom kulturnom centru „Bajmok", u subotu, 25. novembra, obilužen je jedan od četri nacionalna praznika Bunjevaca – Dan Velike narodne skupštine Srba, Bunjevaca i ostali Slovena, al i Sveta Kata. Na tradicionalnom balu ljudi su se okupili, prodivanili, proveselili, a nisu, kako je to i red, zaboravljene ni sve Kate, Katarine, Kaće... koje su domaćini obradovali prigodnim poklonima za imendan.

U zvaničnom dilu programa goste je pozdravio **Branko Pokornić**, pridsidnik BKC „Bajmok", a prisutnima se obratila i **dr Suzana Kujundžić Ostojić**, pridsidnica Nacionalnog savita bunjevačke nacionalne manjine.

– Uvik je zadovoljstvo dođ med dobre domaćina. Svi smo imali štogod da slavimo, nacionalni praznik, el imendan – kazala je ona.

Branko Pokornić, pridsidnik BKC „Bajmok" je, ko domaćin, pozdravio uvik drage goste. U kratkom divanu za „Bunjevačke novine" podvuko je važnost ovaki okupljanja.

Već po tradiciji domaćini su darivali sve Kate, Katarine, Kaće... poklonima za imendan

KADGODAŠNJA SLAVLJA

Imendani su se slavili i kadgod, po salašima su bila česta okupljanja, pa i za Svetu Katu.

– Kadgod smo lipo slavili na salašima, bila je uvik pripravljena fina večera, a ko je bio imućniji, platio bi i svirce, pa bi se veselili do jutra. Od kako se organizuje Bal za Svetu Katu u Bajmoku rado dolazim. Svako vrime ima svoje običaje, lipo mi je bilo kadgod, lipo mi je i sad. Ko štogod voli, taj se snađe u svakakom vrimenu – izdivanila je Ana Berkeš.

Lojziji Bešlići u i danas krenu suze na oči kad se siti kadgodašnji zima na salašu.

– Odrasto sam na salašu i dobro pamtim vrime kad su se po salašima i pravili balovi. Al se veselilo onda. Bilo nas je dvadesetak u društvo, i svake godine smo pravili i Bal za Svetu Katu, do 1978. godine kad smo se priselili u Bajmok. Išlo je na balove i staro i mlado, sićam se da su bili niki svirci iz Tavankuta, nije bilo struje, al smo se mi veselili i pod lampašima i fenjerima. Bila je to prilika i da se mladi upoznaje, da se stvori kaka simpatija, pa moja sestra je na jednom takom balu upoznala svog muža. Bilo je baš ladni zima, nije se zabadavad divanilo „Sveta Kata, snig za vrata. Nama ni to nije bio problem, napada sniga i po 80 centi, a mi na sanke, konj vuče, mi obučemo ko šta ima i tiraj. Nije nam ni bilo zima, kaka zima...

– Godina je na izmaku, vrime je da sumiramo što smo dosad uradili i šta nas još čeka. Prilika je da se podsitimo nacionalnog praznika Bunjevaca, al i imendana svi Kata. Mi smo uglavnom vezani za poljoprivredu, teme za divan su take. Godina nije bila laka, rod je bio dosta slabiji, al je lipa jesen pomogla da završimo na vrime radove. Samim tim smo napravili dobru pripremu za novu godinu. Mi se u BKC „Bajmok" trudimo da okupimo ljude da prodivanimo, al i da se čeljad malo opušti, da se druži, da zaboravi bar na ovo veče teške dane tokom godine. Ljudi rado dolaze kod nas, atmosfera je opuštena, a imamo i pomoć prijatelja koji su nam pomogli u organizaciji popularne tombole – ističe Branko Pokornić, pridsidnik BKC „Bajmok".

Tradicionalna večera razgalila je sve goste, vridni članovi BKC „Bajmok" pripravili su pivčiji paprikaš, nuz tisto, salatu.... Kako kaže Pokornić, doprinos tom dalo je i petnajst pivaca, a sve je pripravljeno friško, brez zamrzavanja, što bi se kazalo danas moderno – baš organski.

U toku kratkog programa svoj talenat prikazala su dica koja u OŠ „Vuk Karadžić" izučavaje predmet bunjevački govor s elementima nacionalne kulture, **Kristina Ivanković, Ana Ivković Ivandekić, Vanesa Tatalović, Adrijana Sabo** i **Hermina Kumer**, a nji je odminio „Biž bend".

N. S.

OBILUŽENO 160 GODINA OD ROĐENJA MIJE MANDIĆA

S virom u svoj rod

Stela Bukvić, Mijo Mandić i Nela Ivić

U okviru programa „Susret utorkom uveče", UG „Bunjevačka kasina" organizovalo je istorijsku tribinu „S virom u svoj rod" povodom obilužavanja 160 godina od rođenja bunjevačkog rodoljuba **Mije Mandića** koja je bila održana u utorak, 21. novembra, u prostorijama „Studia M" Gaudeamusa u Subotici. U programu ove istorijske večeri učestvovo je **Mijo Mandić mlađi**, ko pridavač, a program je upotpunjen projekcijom filma o Miji Mandiću starijem BKC „Bajmok" pod nazivom „Jedan pogled u prošlost". Odlomke iz molitvenika „Nebesko janješce" čitala je **Nela Ivić**, a odlomak iz misečnika „Neven", koji je uređivo Mijo Mandić stariji, čitala je **Stela Bukvić**.

– Mijo Mandić stariji je dao velik doprinos da prostor di su živili Bunjevci uđe u sastav Kraljevine Srbije na Velikoj narodnoj skupštini u Novom Sadu, 25. novembra 1918. godine – kazo nam je Mijo Mandić mlađi.

Mijo Mandić je bio škulski nadzornik i počasni građanin Subotice, ostavio je velik pečat kroz svoj rad bunjevačkom nacionalnom korpusu. Ko slidbenik i učenik biskupa **Ivana Antunovića** tokom svojeg životnog i stvaralačkog vika borio se da se očuvaje bunjevački običaji i jezik, ko i duh bunjevačkog naroda na prostoru severne Bačke.

Rođen je 12. septembra 1857. godine u Kaćmaru (Republika Mađarska), škulovo se u Preparandiji u Kaloči. Na početku svojeg radnog vika bio je učitelj u Bođanima kod Bača, potom učitelj u Madarašu i učitelj Bunjevačke osnovne škule u Gari. Bio je urednik i izdavač više značajni izdanja na bunjevačkoj ikavici. Na nagovor **Mihovila Kubinskog**, kalačkog kanonika i nadglednika katolički pučki škula, kasnije kaločkog nadbiskupa, godine 1880. objavio je dva škulska priručnika, „Zemljopis, povistnica i ustavoslovlje za bunjevačku i šokačku dicu po hrvatsko-ugarskim izvori" i „Prirodopis, prirodoslovlje i slovnica za bunjevačku i šokačku dicu po hrvatskom-ugarski izvori" koji su izdati u Gari. Od 1883. godine izabran je za učitelja u svom rodnom mistu Kaćmaru. Radio je na izdavanju molitvenika „Nebesko janješce" za bunjevački i šokački naraštaj 1894. godine, a pokrenio je misečni list „Neven" 1884. godine.

Drugo razdoblje njegovog stvaralačkog rada počinje dolaskom u Suboticu di je bio izabran za učitelja. On je sigurno poslidnji bunjevački učitelj koji je pridavo na bunjevačkom jeziku, prija oslobođenja Subotice. Bio je upravnik Gradske biblioteke u Subotici do sridine 1932. godine. Godine 1928. izdo je knjigu posvećenu pedesetogodišnjici subotičke „Pučke kasine" i pokrenio izdavanje „Pravog bunjevačkog kalendara" 1933. godine. Nosilac je odlikovanja:

- Kraljevskog ordena Svetog Save V reda, 30. jun 1923. godine; Kraljevskog ordena Svetog Save III reda, 18. oktobar 1928. godine; Kraljevskog ordena Jugoslovenske krune IV reda, 30. septembar 1930. god; Kraljevskog ordena Jugoslovenske krune III reda, 11. februar 1934. godine; Priznanje počasni gađanin Grada Subotice, 13. novembar 1938. godine

Mijo Mandić stariji je umro je u Subotici 1945. godine i sve do kraja svog života virovo je u svoj bunjevački rod kojem je ostavio bogatu zaostavštinu.

T. B.

JANUAR

P	1	**NOVA GODINA,** Marija Bogorodica
U	2	Bazilije, Grgur Nazijanski
S	3	Ime Isusovo, Anastazija, Genoveva
Č	4	Anđela Folinjska, Borislava
P	5	Emilija, Eduard, Miljenka
S	6	**BOGOJAVLJANJE - Tri kralja**
N	7	**KRŠTENJE ISUSOVO; Rajmund, Zoran, Rajko**
P	8	Severin, Teofil, Bogoljub
U	9	Julijan, Živko, Miodrag
S	10	Agaton, Dobrosav, Grgur X
Č	11	Honorat, Neven, Higin, Bernard
P	12	Tatjana Rimska, Ernest
S	13	Hilarije, Veronika, Radovan
N	14	**2. N. K. G.; Feliks, Srećko, Veco**
P	15	Pavao pust, Mavro Anastazija, Stošija
U	16	Honorat, Marcel, Oton, Mislav
S	17	Sv. Antun opat, Leona
Č	18	Margareta, Priska, Premila
P	19	Mario, Kanut, Ljiljana, Marta
S	20	Fabijan, Sebastijan
N	21	**3. N. K. G.; Agneza, Janja, Neža, Ines**
P	22	Vicencije, Irena R; Anastazije
U	23	Emercijana, Milka, Ema, Vera
S	24	Franjo Saleški, Bogoslav
Č	25	**OBRAĆENJE SV.PAVLA ap.;** Ananija
P	26	Timotej i Tit, Bogoljub, Tešimir
S	27	Angela Merici, Pribislav, Živko
N	28	**4. N. K. G.; Toma Akvinski, Tomislav**
P	29	Valerije, Konstancije, Zdeslav
U	30	Martina, Gordana, Jacinta
S	31	Ivan Bosco, Marcela, Saturin

FEBRUAR

Č	1	Sever, Brigita, Miroslav
P	2	**MARIN DAN – SVIČNICA; Marin, Marijana, Marija**
S	3	Blaž, Vlaho, Tripun, Oskar, Dubravko
N	4	**5. N. K. G.; Andrija Korzini, Veronika**
P	5	Agata, Dobrila, Jagoda, Silvan, Goran
U	6	Pavao Miki i drugi muč; Doroteja, Dorica
S	7	Bl. Pio IX papa, Držislav, Rastimir
Č	8	Jeronim E., Jozefina B.
P	9	Apolonija, Sunčica, Borislava
S	10	Skolastika
N	11	**6. N. K. G.; Gospa Lurdska, Mirjana**
P	12	Damjan, Zvonimir, Eulalija, Livija
U	13	Katarina Ricci, Božidarka, Kastor
S	14	**PEPELNICA – ČISTA SRIDA (strogi post)**
Č	15	Klaudije Col., Agapa, Georgija
P	16	Miljenko, Julijana, Đula
S	17	7. utemelj. Reda slugu BDM
N	18	**1. KORIZMENA (Čista); Šimun, Bernardica, Gizela**
P	19	Blago, Konrad, Bonifacije
U	20	Leon, Lav, Lea
S	21	Petar D., Eleonora
Č	22	Katedra sv. Petra, Tvrtko, Izabela
P	23	Polikarp, Grozdan, Romana
S	24	Modest, Goran, Montan
N	25	**2. KORIZMENA (Pačista); Viktorin, Donat, Darko**
P	26	Aleksandar, Sandra, Branimir
U	27	Tugomil, Gabriel od Žalosne Gospe
S	28	Roman, Teofil, Radovan, Bogoljub

MAJ

U	1	***Josip radnik***, Sigismund, Jeremija
S	2	Atanazije, Eugen, Boris
Č	3	**Filip i Jakov ap,** Mladen
P	4	Florijan, Julijan, Cvjetko, Cvijeta, Iskra
S	5	Silvana, Anđelko, Irena, Maksim
N	6	**6. USKRŠNJA NEDILJA; Dominik, Dinko, Nedeljko**
P	7	Sv. Dujo, Gizela, Boris, Ivan
U	8	BDM Posridnica milosti, Bratoljub
S	9	Pahomije, Herma, Mirna
Č	10	**SPASOVO (UZAŠAŠĆE);** Gospa Trsatska, Antonin
P	11	Franjo Hieronimo, Mamerto, Pankracije
S	12	***Sv.Leopold Mandić***, Bogdan, Servacije
N	13	**5. USKRŠNJA NEDILJA;BDM Gospa Fatimska, Ema**
P	14	**Matija ap;** Matko, Bonaficije
U	15	Izidor, Sofija, Sonja, Jakov
S	16	Ivan Nepomuk, Ubald, Nenad
Č	17	Paskal, Paško, Bruno, Antonija M.
P	18	Ivan I. papa, Kristijan A.
S	19	Celestin, Urban, Teofil
N	20	**DOVE; Bernardin Sijenski, Zvezdan**
P	21	**BDM Majka Crkve**, Konstantin car
U	22	Helena, Rita, Jagoda, Eugen
S	23	Deziderije, Željko, Željka
Č	24	BDM Pomoćnica, Suzana
P	25	Beda C., Grgur VII, Urban
S	26	Filip Neri, Ždenko
N	27	**PRESVETO TROJSTVO; Augustin Canter., Tin**
P	28	German, Velimir, Vilim, Marija Bart.
U	29	Ervin, Euzebije, Polion
S	30	Srećko, Ivana Arška, Ferdinand
Č	31	**TILOVO; Krunoslava, Vladimir**

JUNI

P	1	Mladen, Justin, Gaudencije
S	2	Marcelin i Petar, Eugen, Blandina
N	3	**9. N. K. G.; Karlo L. i drugovi, Dragutin**
P	4	Kvirin S.; Predrag, Optat
U	5	Bonifacije, Valerije, Darinka, Zdravka
S	6	Norbert, Neda, Paulina
Č	7	Robert, Radoslav, Sabinijan
P	8	**Srce Isusovo**; Medard, Vilim, Žarko
S	9	**Srce Marijino;** Pelagija, Efrem, Ranko
N	10	**10. N. K. G.; Margareta, Greta, Biserka, Bogumil**
P	11	**Barnaba ap**; Borko, Borna
U	12	Ivan Fakundo, Bosiljko, Ninko
S	13	***Sv. Antun Padovanski;*** Ante, Tonko, Antonija
Č	14	Rikard, Rufin, Elizej
P	15	Vid, Jolanka, Ferdinand, Amos
S	16	Franjo Regis, Zlatko, Borko, Zlata
N	17	**11. N. K. G.; Grgur B., Emilija, Laura, Inocent**
P	18	Marko i Marcelijan, Ljubomir
U	19	Bogdan, Romuald, Rajka
S	20	Naum Ohridski, Goran, Margareta
Č	21	Alojzije G., Vjekoslav, Slavko, Baltazar
P	22	Ivan Fisher, Toma Mor., Paulin Nol.
S	23	**Pris. srce Isusovo**, Josip C., Sidonija, Zdenka
N	24	**12. N. K. G.; Rođ. Ivana Krstitelja, Ivan Cvitnjak**
P	25	Vilim, Henrik, Adalbert, Eleonora
U	26	Ivan i Pavao, Vigilije, Zoran
S	27	Ćiril Aleksandrijski, Ladislav, Ema, Toma
Č	28	Irenej, Mirko, Smiljan
P	29	**PETAR I PAVAO**; Krešimir, Krešo, Beata
S	30	Rimski prvomučenici, Ernest P., Rajmund

SEPTEMBAR

S	1	Egidije, Branimir, Tamara
N	2	**22. N. K. G.; Kalista, Maksima, Divna, Veljka**
P	3	Grgur Veliki, Gordana
U	4	Ruža V; Rozalija, Dunja, Ida
S	5	***Bl. Majka Terezija***, Lovro, Borko
Č	6	Zaharija, Boris, Davor
P	7	***Marko Kr***; Blaženko
S	8	**ROĐENJE BDM, Mala Gospojina**
N	9	**23. N. K. G.; Petar Klaver, Strahimir, Dorotej**
P	10	Nikola Tolentinski, Tara, Pulherija
U	11	Hijacint, Cvjetko, Miljenko
S	12	Ime Marijino, Gvido, Dubravko
Č	13	Ivan Zlatousti, Zlatko, Ljubo
P	14	**Uzvišenje Sv. Križa**, Višeslav
S	15	Gospa Žalosna, Melita, Dolores
N	16	**24. N. K. G.; Kornelije i Ciprijan, Sv. Eufermija**
P	17	Rane Sv. Franje, Robert Belarmin
U	18	Josip Kuper., Sonja, Irena
S	19	Januarije, Suzana, Emilija, Igor
Č	20	Andrija Kim, Svetlana, Pavao C.
P	21	**Sv. Matej ap. i ev.**, Matko, Mate
S	22	Toma Vilan, Mavro, Žarko
N	23	**25. N. K. G.; Sv. Pio, Lino, Tekla**
P	24	***Gerard biskup***, Gospa od Otkupljenja, Mirko
U	25	Firmin, Zlata, Kleofa, Rikarda
S	26	Kuzma i Damjan muč; Bl. Pavao VI, Justina
Č	27	Vinko Paulski, Gaj, Berislav
P	28	Vjenceslav, Većeslav
S	29	**Mihael, Gabriel i Rafael**, Milan, Mijo
N	30	**26. N. K. G.; Sv. Jeronim, Jerko, Jere, Honorij**

OKTOBAR

P	1	Terezija od Diteta Isusa
U	2	Anđeli čuvari, Anđelko, Anđelka
S	3	Gerard, Maksimilijan, Kandid
Č	4	***Sv. Franjo Asiški***, Franka, Kajo
P	5	Faustina, Flavijan, Miodrag
S	6	Bruno, Fides, Verica, Vera
N	7	**27. N. K. G.; Ružarija (Krunica BDM), Rozario**
P	8	Šimun, Demetrije, Zvonimir
U	9	Dionizije A., Ivan L., Denis
S	10	Franjo Borgija, Danijel, Danko
Č	11	Sv. Ivan XXIII Papa, Milan, Emilijan, Prob
P	12	Serafin, Maksimilijan, Makso
S	13	Eduard, Hugolin, Hugo, Magdalena
N	14	**28. N. K. G.; Kalist papa, Divko, Divna**
P	15	Sv. Terezija Avilska, Zlata, Rezika
U	16	Hedviga, Marija M. A.
S	17	Ignacije Antiohijski, Vatroslav
Č	18	**Sv. Luka ev.,** Lukša, Svitlovid
P	19	Pavao od Križa, Ivan Breb., Izak J.
S	20	Irena, Miroslava, Vendelin
N	21	**29. N. K. G.; Uršula, Zvizdan, Hilari**
P	22	Sv. Ivan Pavao II, Marija S., Dražen
U	23	***Ivan Kap***, Borislav, Severin
S	24	Antun M. Claret, Jaroslav
Č	25	Katarina Kotromanić, Križan i Darija
P	26	Demetrije, Dmitar, Zvonko
S	27	Sabina A., Gordana
N	28	**30. N. K. G.; Šimun i Juda ap. Tadej, Siniša, Tadija**
P	29	Darko, Narcis, Donat, Ida
U	30	Marcel, Marojko, Ferdinand, German
S	31	Alfonz Rodrigez, Volfgang, Vuk

BN Bunjev

Novinsko-izda

„Bunjevački info

Redakcija „Bun

Telefon: 024/523-505; e

Redakcija radio emi

Telefon: 024/551-604; e-

Pratite nas i na interne

BUN

INFORM

vačke Novine

vačka ustanova
rmativni centar”

jevački novina”
-mail: bic@bunjevci.net
sije „Bunjevačka rič”
mail: radio@bunjevci.net
etu: **www.bunjevci.net**

2018

JEVAČKI
ATIVNI CENTAR

MART

Č	1	Hadrijan, Albin, Jadranka
P	2	Lucije, Čedomil, Iskra, Janja P
S	3	Marin, Kamilo, Kunigunda
N	**4**	**3. KORIZMENA (Bezimena); Kazimir, Eugen, Miro**
P	5	Euzebije, Vedran, Lucije
U	6	Marcijan, Viktor
Š	7	Perpetua i Felicita, Tereza
Č	8	Ivan od Boga, Ivša, Boško
P	9	Franciska Rimska, Franjka, Fanika
S	10	Emil, Makarije, Krunoslav, 40. mučenika
N	**11**	**4. KORIZMENA (Sridoposna); Firmin, Tvrtko**
P	12	Grgo, Teofan, Bernard
U	13	Rozalija, Kristina, Modesta, Ratka
Š	14	Matilda, Milijana, Borislava
Č	15	Vjekoslav, Veljko, Klement H
P	16	Agapit, Smiljan, Hrvoje
S	17	Patrik, Patricija, Gertruda
N	**18**	**5. KORIZMENA (Gluva); Ćiril J., Cvitan, Ćiro**
P	**19**	**Sv. Josip, zaručnik BDM**
U	20	Niceta, Dionizije, Vladislav
Š	21	Serapion, Vesna, Kristijan
Č	22	Jaroslav, Lea, Oktavijan
P	23	Oton, Pelagije, Turibije, Dražen
S	24	Latin, Simeon, Javorka, Katarina, Karin
N	**25**	**CVITNA NEDILJA; Marija, Iris, Irena**
P	26	Emanuel, Sabina, Eugen, Montan
U	27	Lidija, Rupert, Lada
Š	28	Sonja, Priska, Nada, Polion
Č	**29**	**VELIK ČETVRTAK; Bertold, Jona, Eustazije**
P	**30**	**VELIK PETAK; Viktor, Vlatko (strogi post i nemrs)**
S	**31**	**VELIKA SUBOTA; Benjamin, Amos, Ljubomir**

APRIL

N	**1**	**USKRS (VAZAM); Hugo, Teodora, Božica**
P	**2**	**VODENI PONEDILJAK; Franjo Paulski, Dragoljub**
U	3	Rikard, Radojko, Ratko
Š	4	Izidor, Strahimir, Žiga
Č	5	Vinko Ferer, Berislav, Mira
P	6	Irenej, Katarina, Vilim, Rajko, Petar
S	7	Ivan de la Salle, Herman, Gizela
N	**8**	**NEDILJA BOŽIJEG MILOSRĐA; Dionizije Kor.**
P	**9**	**BLAGOVIST; 7. Srem. muč., Marija Kleofina,**
U	10	Ezekijel, Sunčica, Apolonija
Š	11	Stanislav, Stana, Radmila
Č	12	Julije, Viktor, Davorka, Sofija, Đula
P	13	Martin I. papa; Ida, Margarita
S	14	Valerijan, Zdravko, Maksim, Tiberije
N	**15**	**3. USKRŠNJA NEDILJA; Juraj, Anastazija, Bosiljka**
P	16	Josip Benedikt L., Bernardica
U	17	Dobri pastir, Rudolf
Š	18	Eleuterije, Amadej
Č	19	Marta, Konrad, Ema, Radislav
P	20	Bogoljub, Marcijan, Teotim, Jakov
S	21	Anselmo, Goran, Fortunat
N	**22**	**4. USKRŠNJA NEDILJA; Soter i Kajo, Teodor**
P	23	Juraj, Bela, Đuro, Đurdica
U	24	Fidelis, Vera, Verko
Š	25	***Marko evanđelista***; Ervin, Maroje
Č	26	Kleto i Marcelin, Zorko
P	27	***Bl.Ozana Kotorska***, Šimun, Jakov Zadranin
S	28	Petar Chanel, Euzebije
N	**29**	**4. USKRŠNJA NEDILJA; Katarina S, Kata, Robert,**
P	30	Pio V papa, Benedikt

JULI

N	**1**	**13. N. K. G; Šimun, Predrag, Aron, Estera**
P	2	Oton, Krešo, Martinijan, Višnja
U	3	**Sv. Toma apostol**, Tomo, Leon
Š	4	Elizabeta Portugalska, Elza, Jelica, Neven
Č	5	**Ćiril i Metod**, Antun M. Zaharija
P	6	Marija Goretti, Bogomila
S	7	Klaudija, Vilko, Lovre
N	**8**	**14. N. K. G.; Akvila i Priscila, Hadrijan, Eugen**
P	9	***Bl. Marija Petković***, Kraljica mira
U	10	Amalija, Ljubica, Veronika
Š	11	**Benedikt op.**, Dobroslav
Č	12	Mohor, Ivan G, Suzana C.
P	13	***Majka Božja Bistrička***, Henrik, Hinko
S	14	Kamilo, Katarina, Miroslav
N	**15**	**15. N. K. G.; Bonaventura, Vladimir K., Roland**
P	16	***Gospa, Karmelska***, Karmela, Elvira
U	17	Andrija, Branko, Nadan
Š	18	Fridrik, Natko, Jadviga, Miroslav
Č	19	Aurelija, Zoran, Zlatko, Zora, Zlata, Vinko
P	20	Sv. Ilija Prorok, Ilinka, Margareta
S	21	Lovro Brind., Danica
N	**22**	**16. N. K. G.; Marija Magdalena, Manda, Lenka**
P	23	Brigita, Apolinar, Ivan Cas.
U	24	Kristina, Mirjana, Marijana
Š	25	**Sv. Jakov ap,stariji**, Kristofor, Krsto
Č	26	Sv. Ana i Joakim i roditelji BDM, Anica
P	27	Klement Ohridski, Natalija
S	28	Viktor, Beato, Nevinko
N	**29**	**17. N. K. G.; Marta, Flora, Blaženka, Mira, Olaf**
P	30	Petar Krizolog, Rufin, Anđa
U	31	Ignacije Lojolski, Zdenka, Vatroslav

AVGUST

Š	1	Alfonzo lig, Vera, Nada
Č	2	**BDM od Anđela, Porcijunkula**
P	3	***Bl. Augustin K***; Lidija, Aspren
S	4	Ivan Vinej, Dominika
N	**5**	**18. N. K. G.; Snižna Gospa, Snežana, Nives**
P	**6**	**Priobraženje Gospodnje,** Predrag
U	7	Siksto papa, Darko, Donat
Š	8	Dominik, Nedeljko, Dinko, Neda
Č	9	Edit S., Roman, Tvrtko, Firmin
P	10	Lovro đakon, Lovorko, Erik, Laura
S	11	Klara, Jasna, Ljiljana, Suzana
N	**12**	**19. N. K. G.; Anicet, Hilarija, Veselka, Ivana F.C.**
P	13	Poncije i Hipolit, Ivan B., Kasijan
U	14	Maksimilijan Kolbe
Š	15	**VELIKA GOSPOJINA, UZNESENJE BDM**; Marija
Č	16	**Sv. Roko**, Stipan kralj
P	17	Hijacint, Liberat, Miron, Jacek
S	18	Jelena Križarica, Jelka
N	**19**	**20. N. K. G.; Ivan Eudes, Ljudevit, Tekla**
P	20	Stipan kralj, Bernard, Krunoslav
U	21	Pio X papa, Hermogen, Anastazija
Š	22	BDM Kraljica, Vladislava, Mavro
Č	23	Filip, Ruža Limska, Zdenko
P	24	**Sv. Bartul apostol**, Bl. Miroslav Bulešić
S	25	Ljudevit kralj, Josip Kalasancijski, Lajčo
N	**26**	**21. N. K. G.; Sv. Bernard, Branimir, Aleksandar**
P	27	Monika, Honorat, Časlav
U	28	Augustin, Tin, Gustav, Pelagije, Zlatko
Š	29	Glavosik sv. Ivana Krstitelja
Č	30	Feliks i Adaukt, Radoslava
P	31	Rajmund, Rajko, Optat, Željko

NOVEMBAR

Č	**1**	**SVI SVETI, Svetislav, Sveto**
P	2	**Mrtvi dan;** Dušica, Duško
S	3	Martin P., Hubert
N	**4**	**31. N. K. G.; Karlo Boromejski, Dragutin, Drago**
P	5	Emerik, Mirko, Elizabeta, S. muč.
U	6	Leonard, Vedran, Sever
Š	7	Engelbert, Anđelko
Č	8	***Gracija Kotorski***, Bogdan
P	9	Posveta lat. bazilike, Ivan Lat.
S	10	Leon Veliki, Ivan S., Lav, Lavoslav
N	**11**	**32. N. K. G.; Sv. Martin biskup, Davorin**
P	12	Jozafat, Emilijan, Milan
U	13	Stanislav K., Stanko, Didak
Š	14	***Sv. Nikola Tavelić***, Ivan Trog., Zdenko
Č	15	Albert Veliki, Berto, Leopold, Albe
P	16	Margareta, Getruda, Agneza As.
S	17	Elizabeta Ugarska, Igor
N	**18**	**33. N. K. G.; Posveta Baz. Sv. Petra i Pavla**
P	19	Elizabeta Ug, Krispin, Severin, Matilda
U	20	Feliks Valois, Srećko, Veco
Š	21	Prikazanje BDM, Gospa od Zdravlja,
Č	22	Cecilija, Cilika, Slavujka
P	23	Klement, Milivoj, Blagoje
S	24	Krizogon, Krševan, Andrija, Firmin
N	**25**	**KRIST KRALJ; Sv. Katarina A, Kata, Erazmo**
P	26	Konrad, Leonardo, Dubravko
U	27	Maksim, Severin, Virgilije
Š	28	Sosten, Jakov Markijski, Držislav.
Č	29	Iluminata, Vlasta, Svetlana
P	30	**Sv. Andrija apostol.**, Hrvoslav, Andrijana

DECEMBAR

S	1	Elegije, Natalija, Božena
N	**2**	**1. NEDILJA ADVENTA; Bibijana, Živka, Blanka**
P	3	Franjo Ksaverski, Klaudije
U	4	Ivan Dam., Barbara, Kristijan
Š	5	Saba, Krispina, Dalmatin, Slavka
Č	6	**Sv. Nikola Biskup**, Nikša, Vladimir
P	7	Ambrozije, Dobroslava
S	8	**BEZGRIŠNO ZAČEĆE BDM**, Imakulata
N	**9**	**2. NEDILJA ADVENTA; Valerija, Petar F., Zdravka**
P	10	Gospa Lor., Judita, Julija
U	11	Damaz, Damir, Sabin
Š	12	Ivana Franciska de Chantal, Franjica
Č	13	Sv. Luca, Lucija, Jasna, Svetlana
P	14	Ivan od Križa, Spiro.
S	15	Drinske m., Kristijana G., Irenej
N	**16**	**3. NEDILJA ADVENTA - Materice; Adela, Etela**
P	17	Lazar, Florijan, Zrinka
U	18	Gracijan, Bosiljko, Dražen
Š	19	Urban, Tea, Božica, Vladimir
Č	20	Amon, Eugen, Makarije
P	21	Petar Kanizije, Snežana
S	22	Honorat, Zenon, Časlav
N	**23**	**4. NEDILJA ADVENTA - Oce; Ivan, Viktorija, Vita**
P	**24**	**Badnji dan, Adam i Eva**
U	**25**	**BOŽIĆ - ROĐENJE ISUSOVO, Anastazija, Božidar**
Š	26	**Sveti Stipan;**, Krunoslav
Č	27	**Sv. Ivan apostol i evanđelista,** Janko, Fabiola
P	28	***Nevina dičica***, Mladen, Nevenko, Šibari
S	29	Toma biskup, Davor, David
N	**30**	**SV. OBITELJ, Trpimir, Sabin, Nicefor**
P	31	Stara god., Silvestar papa, Silvije, Goran

U MALOJ BOSNI ODRŽANA TRADICIONALNA „IZLOŽBA BOŽIĆNJAKA”

Umitnost na kolaču

U Maloj Bosni je u nedilju, 3. decembra, održana tradicionalna „Izložba božićnjaka”, bilo je to četrnajsto izlaganje u organizaciji Udruženja građana „Bunjevačka vila”, al već dvadeset i drugo pridstavljanje ovog kultnog kolača.

– Cilj nam je da približimo božićne običaje svim našim gostima, da podsitimo naš mlad naraštaj kako se kadgod slavio Božić. Unošenje božićnjaka je pridstavljalo unošenje Betlema u kuću. Tako su radile naše mame i majke, a sad to želimo da prikažemo i novim generacijama – istakla je **Nela Ivić**, pridsidnica UG „Bunjevačka vila”, te dodala da je ove godine bilo 35 izlagača iz Male Bosne, al i iz Subotice, Tavankuta, Žednika, Đurđina, Bajmoka...

Inicijativu za organizaciju ovaki izlaganja dala je **Marija Bošnjak** u čijoj se kući i dalje poštivaje stari bunjevački običaji, a za Božić se uvik pravio i božićnjak.

– Božićnjak je kultni kolač koji se pravi svake godine za Božić, to je jedan mali Betlem u kući. On se unosi na Badnji i metne pod granu, di stoji do Mladog lita, el do Marina, već ko kako drži. Na kolaču su tradicionalni simboli, Isus, Blažena Divica Marija, Sveti Josip, pastiri, tri kralja, al i sve ono što imamo u avliji, sem konja, koji je po legendi ohola životinja. Pravićemo i nadalje ovaka izlaganja, da sačuvamo tradiciju, a oni koji ne prave božićnjake, mogu bar doć da ji pogledaje.

Med onima koji svake godine učestuju u izlaganju je i **Lozika Rudić** iz Male Bosne kojoj nije teško napravit ovo pravo remek-dilo od tista.

– Nije to ništa teško. Od tista se prave figurice, nji osušim, posli ispečem kolač i poslažem figurice. Volim to da radim, pa svake godine napravim božićnjak za izložbu. Inače, božićnjak pravim i svake godine kući, za Badnji dan – izdivanila je ona.

Velečasni Dragan Muharem i Nela Ivić

Čast mlađe populacije branile su, izmed ostali, **Jovana** i **Jelena Franciškoviće**.

– Ovo je već drugi put da pravimo božićnjak za izložbu u Maloj Bosni, i opet je bilo zanimljivo. Radili smo zajedno sa majkom, a moždar smo tribale malo ranije počet. Ovako nam je sve stalo u jedan dan, bojale smo se dal ćemo završit, al je sve na kraju dobro ispalo. Najzanimljivije nam je bilo dok smo pravile figurice.

Izložbu je svečano otvorio velečasni **Dragan Muharem**. Snig, koji je tog dana napado, dočeko je, kako kaže, svako ko je još dite u duši, a bio je to i lip početak Adventa. Tokom svojeg govora pofalio je organizatore, al i vridne meštane Male Bosne i goste. Čin pravljenja božićnjaka okarateriso je i ko svršetak dužijance, jel je to i čin iznošenja kruva prid Boga, i čin zafaljivanja na kruvu svakdanjem. Uz želju organizatorima da dočekaje jubilej, pofalio je i mlade i dicu koji su prihvatili tradiciju, jel to donosi sigurnost čuvanja običaja u budućnosti.

N. S.

TRADICIONALNA IZLOŽBA SLIKA U „BUNJEVAČKOJ MATICI”

Radovi sa ludoškog salaša

U prostorijama Bunjevačke matice svečano je otvorena izložba radova koji su nastali na salašu **Milana Uzelca** „Ludoš 07” tokom pete Likovne kolonije „Bunjevačke matice”.

– Radu Kolonije priključilo se osam slikara i slikarki, ko i umitnice u tehniki slame: Ivan Šarčević, Hari Četvei, Mirko Kesegi, Milan Uzelac, Josip Kler, Toma Marjanović, Janoš Nađpastor, Snežana Kujundžić, Ivana Dulić, Ilonka Bogešić, Nela Horvat i Ksenija Vuković – kazo je pridsidnik „Bunjevačke matice” **Veljko Vojnić** prilikom otvaranja izložbe slika, a potom nastavio:

– Ko i svake godine, mi u novembru prezentujemo ono što smo radili u julu. Ulja na platnu, vojvođanski motivi, salaši, pejzaži, samo su niki od obilužja ovi umitnika koji stvaraje unikatna dila. Sama Kolonija je značajna, kako za umitnike, tako i za Maticu, jel želimo da afirmišemo umitnike i umitnice. Mi želimo da održimo našu tradiciju, ono što u stvari i pridstavljaje motivi na slikama, i trudimo se da organizujemo svake godine ovake kolonije kako bi se to i očuvalo. Jedan od učesnika Kolonije bio je i dobitnik priznanja Pro urbe, Ivan Šarćević, naš dugogodišnji član.

Poznati slikar **Ivan Šarčević** Šarac dobro je ocinio rad Kolonije.

– Ja sam, mogu slobodno tako kazat, osnivač ove Likovne kolonije „Bunjevačke matice”, tu sam od samoga početka. Osićam napridak u radu Kolonije koji zavisi od sami učesnika, i mi gledamo da svake godine osvežimo izložbu, uvik zovemo nove autore.

Veljko Vojnić otvorio izložbu

Ove godine smo odabrali dobre i kvalitetne autore sa kojima sam zdravo zadovoljan. Mislim da ima dosta dobri slika ovog puta.

U Koloniji organizovanoj na salašu „Ludoš 07” učestvovala je i umitnica u tehniki slame **Ivana Dulić**.

– Imamo tri slike koje smo započele, zdravo tušta radimo. Slika koju sam završila je priča o našim žitnicama, subotičko-horgoškoj peščari. Kada sam tu sliku napravila, tek tada sam došla do zaključka kako su te dvi celine lipo odvojene, crnica je na jednoj strani, dok je na drugoj strani peščara, i to je jedna fantastična priča. Mi smo zdravo zafalne što su naše prve začetnice slamarstva koje potiču iz Đurđina i Žednika ostavile tu umitnost nama, da u njoj i dan-danas uživamo.

K. S.

SAMOSTALNA IZLOŽBA UMITNIKA IZ SOMBORA U „BUNJEVAČKOJ MATICI”

Geza Babijanović, Šandor Kerekeš i Branko Maravić

Izložba na nacionalni praznik

Akademski slikar iz Sombora **Branko Maravić** izložio je svoje radove u „Bunjevačkoj matici” u subotu, 25. novembra. Ovo je bila prva samostalna izložba ovog umitnika u našoj varoši. Maravić je bio počastvovan što svoje radove izlaže na značajan dan za bunjevačku nacionalnu manjinu:

– Neophodno je pre svega da se osvrnem na najznačajniji momenat, a to je današnji dan kojim obeležavamo Dan velike narodne skupštine, kada su ljudi krenuli da žive u zajedničkoj obavezi, i zajedničkoj sudbini. Upravo zbog toga je velika čast za mene lično kao stvaraoca što izlažem radove na ovaj dan. Ovu instituciju poznajem od ranije i sa njom sarađujem, a ovo je jedna lepa prilika koja mi je data da se predstavim. Nakon 25 godina rada, meni je ova godina jubilarna. Oslikavam naš zajednički svet, u nekom staloženom ritmu, dakle ima urbanih scena iz gradova od Rima do Sombora, koje sam prošao. U principu, mislim da može svako naći nekakav svoj mikrosvet u onome što vidi na slikama. Mislim da je emotivna reakcija najvažnija, jer se svaki umetnik obraća publici. Ono što ovde nije predstavljeno ovom prilikom su unikatni komadi garderobe. To sam radio u Rimu pet i po godina dok sam studirao, tako da je to jedna druga delatnost sa kojom se bavim.

Veljko Vojnić, pridsidnik „Bunjevačke matice” podsitio je na značaj datuma održavanja izložbe :

– Danas proslavljamo naš nacionalni praznik, kad je doneta odluka o prisajedinjenju ovi krajova Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca. To je za nas značajan datum i mi ga obilužavamo danas u prostorijama „Bunjevačke matice” izložbom Branka Maravića – kazo je Vojnić otvarajuć izložbu, nakon čega je uslidilo recitovanje pisnika **Geze Babijanovića**.

K. S.

KADGODAŠNJE TAMBURAŠKE BANDE – ĐUKINA BANDA IZ TAVANKUTA

Legendarni tavankutski tamburaši

Đukina banda je dobila ime po **Đuki Kubatoviću** koji je u toj bandi bio violinista. Rođen je 1917. godine u Tavankutu, a umro 1984. godine, u 67. godini života.

Članovi te kadgod čuvene tavankutske bande bili su pored njega i **Stipan Benčik Modri** koji je sviro basprim, čelista **Vranje Benčik**, kontru je sviro **Ivan Prčić** zvani **Čičo**, a bas **Ivan Moravčić** zvani **Ivanica**. Oni su svirali razna veselja, svadbe, igranke i prela, a najčešće su se mogli čut u kafani kod **Mirka Irševića** zvanog **Pikača**, po kom se i sama kafana zvala. Po saznanju, oni koji su u to vrime imali priliku navraćat na to misto, ovu bandu je u dužem vrimenskom periodu obučavo nama svima poznat legendarni tamburaš svi vrimena ovi prostora **Tumbas Pere Hajo**.

Đukina Banda je trajala više decenija, sve do svog raspada 1962. godine, zbog smrti većine članova bande. Iz ove bande sigurno je dao velik doprinos i na kojeg danas možmo bit ponosni je Stipan Benčik, zvani Modri. Rođen je 14. decembra 1914. godine u Tavankutu. Poniko je iz familije koja je višedecenijski nigovala zvuk tambure, di mu je pradida bio gajdaš, otac je sviro violinu, a on i njegov brat su od malena odrasli nuz zvuk tambure. Njeva dica, na žalost, nisu nastavila istim putom. Nadimak „Modri" je dobio po svojim izrazito plavim očima, a kako Bunjevci to kažu, modre oči.

Tamburu je najviše volio i cio svoj život posvitio njoj. Bio je dugogodišnji član Đukine bande.

Iako samouk tamburaš, iza sebe je ostavio jednu od najautentičniji pisama vezanu za svoj rodni kraj, a to je pisma „Tavankute selo moje malo" za koju je on napiso riči, a Tumbas Pere Hajo muziku. Umro je 20. januara 2000. godine u svojoj 87 godini života.

Ova banda je bila jedna od najpopularniji u svoje vrime i ostavila je velik trag, kako po onom što su zajednički radili, tako i po pojedincima koji su ostali poznati do današnji vrimena.

T. B.

KUD „ALEKSANDROVO” I OVE GODINE ORGANIZOVALO DRUŽENJE KROZ FESTIVAL

Rado viđeni gosti

Tokom cilovečernjeg koncerta, koji je bio protkan poznatim pismama i igrama, publika je uživala prvog vikenda decembra, kad je održan i tradicionalni Festival „Vojvodina kroz pesmu i igru” u organizaciji Kulturno-umitničkog društva „Aleksandrovo” iz Subotice.

Na pozornici MKC „Nepker” redala su se folklorna društva i horovi. Kako ističu organizatori, ovogodišnji, 17. po redu festival zapravo je nastavak saradnje između tri društva iz 2000. godine. Kažu, ideja je bila da se jedni drugima pridstave svojim repertoarima i to kroz vid druženja pod nazivom „Bačka, Banat i Srem”. Par godina kasnije iz tog druženja rodio se festival „Vojvodina kroz pesmu i igru”, na kojeg se od početka rado odazivaje kulturno-umitnička društva. Ove godine svojim koreografijama pridstavilo se nji deset.

– Tradicionalno, našem pozivu se odazivaju društva s ovi prostora. Ove godine imamo i goste iz Velike Gorice, Republika Hrvatska, al i naše stalne goste iz Kikinde, Novog Sada, Žablja, te društava iz okoline Subotice. Osnovni cilj našeg Festivala jeste druženje mladi, koji tom prilikom pokažu jedni drugima ono što su tokom godine radili – divani **Tihomir Vrbanović**, pridsidnik KUD „Aleksandrovo.

Nenad Makrić sa svojim KUD „Milan Ajvaz” iz Srpskog Krstura na Festivalu je od samog početka. Kako kaže, saradnja s „Aleksandrovom” traje dugo, a želja njim je da se ona nastavi.

– Kao gosti na ovom Festivalu smo svake godine dobro prihvaćeni, te se trudimo da i mi Subotičane ugostimo preko godine kada organizujemo naš festival – divani Makrić, pridsidnik KUD „Milan Ajvaz”.

Dobro prihvaćen nastup od strane publike potvrđen je aplauzom, a svoje pivačke i igračke sposobnosti organizatori i gosti imali su priliku još jedared pokazat na drugarskoj večeri. Bila je to prilika da požele srićne nastupajuće praznike jedni drugima uz želju da se vide i naredni godina.

N. S.

SIĆANJE NA KADGODAŠNJE OBIČAJE

Misec kad počima zima

Adventsko je vrime koje traje četri nedilje. U decembru ima najviše svetaca koje slavimo i koji se spominjemo, a od sviju se najviše radujemo Božiću, kako dica, tako mladi, pa i oni najstariji. Za Božić se pripravljalo priko cile godine, voća, dunca, zeleniša, i odranjivalo se josaga i pileža. Ako žito nije rodilo, ijo se crni kuruzni kruv, al za Božić su naše domaćice ostavile bilog brašna za pletene kolače i druga peciva.

Vrime Došašća

U Adventu se nisu pravili svatovi ni druga veselja sa svirkom, jel peta crkvena kaže, ne svadbuj u zabranjeno vrime. Tako je Advent prolazio u iščekivanju, što se prinosilo na mlađi naraštaj. U decembru se kadgod nije ništa radilo na njivi, jesenski poslovi su porađeni, a što je ostalo radilo se na proliće. Dani su kratki pa zatoliko prođu. Muškarci su timarili josag i mrvili kuruza, žene su se bavile piležom, kljukale guske, koje su se prid Božić mogle dobro prodat. U decembru ima najviše imena, pa su komšije išli čestitat jedni drugima imendane. Sveta Barbara je 4. decembra, a na taj dan su kadgod naši prici odsikli grančicu višnje pa je uneli u sobu, metnili u malo vode, a ona je do Božića procvatala, to su bile prve božićne grane. Te grane se nisu kitile, bile su iskićene cvatom.

Sveti Nikola biskup je 6. decembra, a to je dičiji svetac. On je dici donesivo poklon i mećo u cipele, ako su lipo očišćene. Sveta Luca je 13. decembra, to je ženski svetac, na taj dan žene nisu šile, prele, štrikale ni tkale, nise išlo nikud, nit se štogod davalo iz kuće, jel se virovalo da će se tako iznet srića iz kuće. Na Lucu se posije žito u kake šolje, koje izraste i pozeleni do Božića. Cure su pisale na artijicu muška imena, smotale, pa svako jutro bacile po jednu u vatru, pa koja ostane virovale su da će se tako zvat momak za kojeg će se udat. Stariji su pratili vrime od Luce do Božića, pa su tako jesapili kako se vrime mož čekat u drugoj godini, 13. – januar i 14. – februar i tako sve do Božića. Osmog decembra je Začeće Blažene Divice Marije, a to je devet miseci prija njezinog rođenja, a čestitamo ko prvo čelo Božića. Treće nedilje Adventa su materice, kad se sićamo naši mama koje su nas rodile, nigovale, odranile, učile nas prve riči, prve molitve, prve korake. Zato njim od srca čestitaje Materica dica i unučad. Četvrte nedilje Adventa su Oce, kad se ocima i drugom muškom svitu čestitaju Oce.

Pripravljanje za Božić

Za Božić se isprija pripravljalo, pekli se kojikaki sitni slatki kolači koji mogu duže stat, sušena pogača, gurablice, kiflice, pusedla, arbanski listovi više feli, medenjaci, a torte se kadgod nisu pravile. Spremalo se mesa od kokoške i morkače za čorbu, guske, pućke i svinjsko za pečenicu. Pripravilo se više, jel se računalo da će bit i gostivi. Moglo se vidit da se štogod veliko čeka, svi su se usukivali i latili posla, da sve bidne čisto i pripravljeno šta triba. Na Badnji dan su sva čeljad ustajala rano i čestitali jedni drugima Badnje jutro i popili po čašicu zamedljane rakije. Postilo se, pa se kuvala posna, al dobra večera. Kadgod se u sobu unesivala slama, što nas sića da su malog Isusa, kad se rodio, metnili na slamu. Pridveče, domaćin načupa lipe čiste vlasne slame, jedan navijak, unese u sobu i prvi čestita Badnje veče, dica je razmiste po svojoj sobi. Na astal se metne bili čaršap, a u pročelje grana. Prve grane bile su one procvatane višnje što smo uneli na Barbaru. Kasnije su žene jednu zgodnu grančicu uvijale u tisto. Posli su počeli unesivat zelene grane od jele el bora, i te grane su počeli kitit s kojikakim ukrasima koje su žene same pravile od krep artije i od slame. Kasnije su se mogle kupit caklene kugle, veće i manje, i salonski šećer. To je tako trajalo tušta godina.

Kadgod se Božić slavio skromnije, al zato zdravo svečano i veselo. Sad je sve drugčije, slamu niko ne nosi u sobu, jel su pomećani tepisi, grane kupuju veštačke, el kake ikebane. Al sa kićenjem se pritiralo, kiti se kojikaki trepćućim sijalicama, da ne mož ni gledat u nji. Kite pendžere, vrata, ogradicu nuz basamage, borove, jele što rastu isprid i iza kuće, sve se nadmiću čije je lipše, da svit gleda, a to i kite čerez svita. U ponoć pucaje i bacaje petarde na sve strane ko da je rat, pa se dica plaše.

Najradosniji dan

U kadgodašnje vrime je bilo drugčije, Isusovo rađanje se čekalo veselo i u miru, u ponoć se više nije postilo, ila se ponoćnica. Domaćin je svem josagu davo isti, ko je mogo išo je u crkvu na misu ponoćnicu, di je bilo napravljen betlem. Kadgod, kad su crkve bile zdravo naritko, nisu čeljad mogla ić u crkvu, pa su domaćice napravile betlem na pletenom kolaču, svetog Josipa, Blaženu Divicu Mariju i Isusa. Okolo ovce i pastiri, tice i još kojikake životinje, tako je u svakoj kući bijo betlem. A u to vrime su išli betlemaroši, koji su imali napravljen betlem u kakoj škatulji. To su bili mladi muškarci, obučeni ko čobani, išli su od salaša do salaša. U sobu metnu betlem na astal, izmole očenaš pa sidnu na slamu, pa svi zajedno zapivaje svete pisme pa odu dalje. Sutradan je Božić, Isusovo rođenje, tako se i čestitalo. Zatim dolazi Sveti Stipan, pa Sveti Ivan, Sveti Toma, Mladenci, poslidnji dan decembra je Silvester papa. Večera se kuvala ko na Badnje veče, nise nikud išlo, uveče svi su u kući u miru čekali Novu godinu, a kazali su da je to Mali Božić.

Život prolazi, ko i godine

Kako prolazi godina, tako se i naš život bliži kraju. Roditelji, kad umru, sinovi su poženjeni i imaje već veliku dicu, pa ako su dotle živili svi zajedno u kući, sad je došlo vrime da se podile, i ako je svaki imo malo svoje prćije, ono što njim je ostalo od roditelja gledali su da pravo podile. Što je pravo i Bogu je drago. Sestre se obično poudavale, one su oma dobile svoj štafir i miraz, a posli nisu više tražile tala! Koja se cura nije udala ona je imala mista da živi u roditeljskom salašu dok je živa, ako se ne uda. Ako su imali kake mašine to se nije dililo, bilo je ortačko pa su ji braća asnirali dok su živi. Koji su bili imućniji, gledali su da kupe salaše svakojem bratu, el su nabijali nove salaše od zemlje, pa da svaki ima krov nad glavom. Koji su bili siromašniji, oni su živili u tuđim salašima, pod arendu, dok se malo ne skuće. Bila je izreka „Složna braća nove kuće grade, a nesložna stare prodaju". Tako su postale nove porodice i domaćinstva. Oni su radili kako su naučili od svoji stariji, odranjivali dicu, učili ji poslu, vridno radili i paštrili se da štogod skupe, da bi njeva dica imala štogod svojeg. Učili su ji da se sa svima slažu, da poštivaje svece i da čuvaje stare bunjevačke običaje. **A. V. K.**

Sveci koji se spominjemo

Decembra ima najviše svetaca koje slavimo i koji se spominjemo. Prvog decembra počima sveto adventsko vrime, Došašće, kad se živi u iščekivanju jednog velikog događaja, koji će se trevit po riči Božijoj, i rič je tilom postala i pribivala med nama. Bog je židovskom narodu obećo, priko proroka, da će se rodit spasitelj svita, koji će spasit narod od grija. Obećanog spasitelja naroda je čeko četri hiljade godina. Ove četri hiljade godina označavaju četri nedilje Adventa, Došašća Gospodinovog. U Adventu se pripravljamo za proslavu Božića i Isusov prvi dolazak na zemlju, a priko ovog iščekivamo Isusov drugi dolazak na zemlju, koji će se dogodit na svršetku svita.

Svete Barbare divice i mučenice spominjemo se četvrtog decembra. Ona je čerez vire tušta trpila, bila je progonjena i zatvarana, al se vire nije tila odreć, čerez tog je i rođeni otac progonio. Šestog decembra slavimo Svetog Nikolu biskupa, on se staro za sirotinju i siromašnu dicu. Učio je molit boga, pa njim je zato davo poklon. Bezgrišno začeće Blažene Divice Marije, ona je jedina od sveg svita začeta i rođena brez istočnog grija.

Treće nedilje Adventa slavimo Materice, to je dan kad se sićamo naši dragi mama, koje su nas rodile i odranile. Četvrta Božja zapovid kaže, poštuj oca i mater, da dugo živiš i da ti dobro bude na zemlji. Svetu Lucu divicu i mučenicu slavimo 13. decembra, ona je bila jaka u viri za Boga, a milostiva za sirote i bolesne. Zaštitnica je od očne bolesti.

Četvrte nedilje Adventa slavimo Oce i sićamo se svi očeva koji su teškom mukom zaradili kruv, da odrane svoju dičicu. Dvadeset i prvog decembra se spominjemo Svetog Tome apostola koji nije virovo da je Isus uskrsnio dok nije vidio rane od klina na Isusovim rukama. A Isus je kazo IV 20-28 „Blago tebi Tomo koji si vidio pa viruješ, ali blaženi oni koji nisu vidili pa viruju".

Badnji dan slavimo 24. decembra, u ponoć slavimo Isusovo rođenje, a to je bilo prija više od 2.000 godina. U Rimskom carstvu je izašlo naređenje od tamošnjeg cara Augusta da se napravi popis stanovnika čerez raspisivanja poreza. Zato je je i u Palestini, Kvirnije koji je upravljo Sirijom, naredio da se upiše svaki u svog grad. Čerez tog pođe i Sveti Josip iz Galileje u Judeju, u grad Betlehem, zato što je on bio rodom otaleg. Išo je sa svojom ženom Marijom koja je bila u blagoslovenom stanju. U gradu nisu našli misto di će prinoćit pa su se smistili u jednu praznu štalicu iza grada di su se pastiri sklanjali od nevrimena. Marija se tamo porodila. Rodila je Isusa Krista, povila ga i metnila na slamu. Zato slavimo Božić Isusovo porođenje 25. decembra.

Svetog Stipana slavimo 26. 12., on je prvi umro za Isusa, kad su ga kamenovali kazo je da vidi otvoreno nebo i Isusa Krista. Svetog Ivana apostola i evanđelistu slavimo 27. 12., Mladence nevinu dičicu slavimo 28. 12. to su mali mučenici, ona mala dičica koju je kralj Herod dao pogubit, jel je mislio da će ubit i Isusa. Svetog Tomu biskupa i mučenika spominjemo se 29. 12. Poslidnjeg dana u godini, 31. decembra, slavimo Silvestra papu. Kazalo se, Silvester papa godinu zaklapa. **A. V. K.**

BUNJEVAČKA ZDILA

Za Badnje veče

Pleten kolač

1 kg brašna
½ l mlika
2 jajeta
kašika masla
1 kvas
kašika šećera, mala kašičica soli

Izmrvit kvas u malo mlakog mlika, s malo šećera, kad nadođe dodat ostalo mliko, šećer, so, brašno i jedno jaje, pa zakuvat mekano tisto, pa ga još prikuvat s maslom, pokrit salvetom i ostavit na mlako misto da se kreće. Kad se krene, izručit na siniju, pa oplest dva kolača, metnit na okruglu tepsiju oko po sata. Kolač namazat razmućenim jajetom i peć.

Gra čorba

½ kg grava
1 peršin
1 poštrenjak
1 šargaripa
1 krumpir
1 glavica crnog luka
2 češnja bilog luka
2 kašike masla
1 kašika sitne paprike

Gra oprat i nalit vode da ga pokrije, pa metnit na šporelj da vrije 20 minuta. Za to vrime očistit zeleniš i krumpir, oprat i isić na manje komade, a luk ostavit čitav, pa pomećat u vodu koja vrije. Gra procidit od vode, pa ga metnit u čorbu koja vrije. Napravit zapršku od masla i paprike, zapržit gra, dodat bili luk i so, pa na laganoj vatri kuvat oko 2 sata.

Nasuvo

80 dkg brašna
4 jaja
malo vode

Zakuvat čvrsto tisto i napravit dvi jupike, kad se malo odmori razvit pa ostavit da se suši. Kad se prosuši, isić šire rizance i usut u vodu koja vrije.

Metnit jednu kašiku ulja i malo soli, a kad se dignu gori, kuvani su. Oma ji procidit od vode. Polak posut sa 25 deka ošećerenog maka i promišat.

Na drugo polak istrenicat 25 deka sira-šajta i jednu pavlaku promišat, iznet na astal vruće nasuvo.

Pečena riba

2 deci ulja
2 kašike brašna
po kašike sitne paprike

Ribu očistit, oprat i malo posolit (mogu bit sitne ribe babuške el komadi krupne ribe, sprema se isto). Umišat papriku u brašno, pa uvaljat ribu s obadvi strane i mećat na vruće ulje. Kad počme rumenit, privrnit da porumeni s druge strane. Poslagat na pladanj i poslužit.

A. V. K.

PODSIĆANJE NA SOMBORSKU „ALTERNATIVU”

Svidočanstvo zajedništva

Saradnja Bunjevaca i Srba kroz prizmu istorije Sombora i danas pridstavlja svidočanstvo o snagi zajedništva, čiji su dometi dosezali do istinski istorijski podviga jedne lokalne sridine. Naravno, bilo je kroz dugu istoriju zajedničkog života ova dva najbrojnija somborska etnikuma i međusobni nesporazuma, pa i povremeni oštri politički sukoba i svađa, al u dva prisudna istorijska momenta somborski Srbi i Bunjevci bili su složni i jedinstveni, što je doprinelo ostvarenju veliki ciljova. Prvi put to se dogodilo u vrime elibertacije varoši, od 1745. do 1749. godine, kad je srpsko-bunjevačko zajedništvo, zasnovano na bratstvu po oružju (iskovanom u šest zajednički ratova, u kojima su se borili tokom prithodna po vika), al i etničkoj i jezičkoj srodnosti, dovelo do ostvarenja jedne, na samom početku, skoro utopijske zamisli – da graničarski šanac Sombor dobije status slobodnog i kraljevskog grada. Drugi taki istorijski momenat odigro se u novembru 1918. godine, kad se, u dobroj miri zafaljujuć delovanju Narodnog veća Srba i Bunjevaca u Somboru, i ovaj grad našao med onim koji su, u okviru Vojvodine, prisajedinjeni Kraljevini Srbiji, a oma potom i novostvorenoj zajedničkoj Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca.

Al, da se vratimo u 18. vik, na dokument koji je uzoran primer tolerancije i zajedništva dva bliska i srodna naroda. U istoriji poznat ko „Alternativa”, ovaj dokument je nasto polovinom 1748. godine, u Somboru. U to vrime, već dvi i po godine vođena je uporna akcija kadgodašnji somborski srpski i bunjevački graničara da njev razvojačen vojnički šanac dobije status slobodnog i kraljevskog grada, kaki do onda nije imo ni jedan grad sa izrazitom južnoslovenskom većinom u Kraljevini Ugarskoj. Kad su, naredbom carice Marije Terezije, u lito 1745. godine, ukinuti vojnički šančevi Subotica i Sombor, koji su zatim uključeni u sastav Bačke županije i pridati na upravu Ugarskoj dvorskoj komori, to je u Somboru dovelo do erupcije nezadovoljstva ovdašnji graničara, med kojima je bilo oko dvi trećine Srba i jedna trećina Bunjevaca. Tek što su se vratili sa evropski bojišta po Šleziji, Češkoj, Bavarskoj i Alzasu, di su se četri godine borili i ginili u Ratu za austrijsko nasliđe i pravo carice Marije Terezije na carsku krunu (taj rat je u Somboru ostavio nikoliko stotina udovica sa nejači), somborski graničari su stavljeni prid izbor da se prisele iz Sombora na novostvorenu Sremsku granicu, ukoliko žele da ostanu u vojnoj službi, el da private status komorski podanika, odnosno paorabezemljaša. Somborcima ni jedno od ova dva rišenja nije bilo prihvatljivo, pa su 18. novembra 1745. g. sazvali Protestni zborna gradskom trgu isprid crkve Sv. Đorđa, na kojem su jednoglasno zaključili da njevi izaslanici (dva Srbina i jedan Bunjevac) budu poslati u Beč, na carski dvor, i da tamo iznesu zahtive ovdašnji graničara za očuvanje dotadašnjeg statusa el za dobijanje statusa slobodnog i kraljevskog grada (i somborski Bunjevci su se tad, po savitu svojeg doskorašnjeg graničarskog kapetana **Marka Markovića**, zajednički pozvali na duh i slovo srpski carski privilegija s kraja 17. i početka 18. vika).

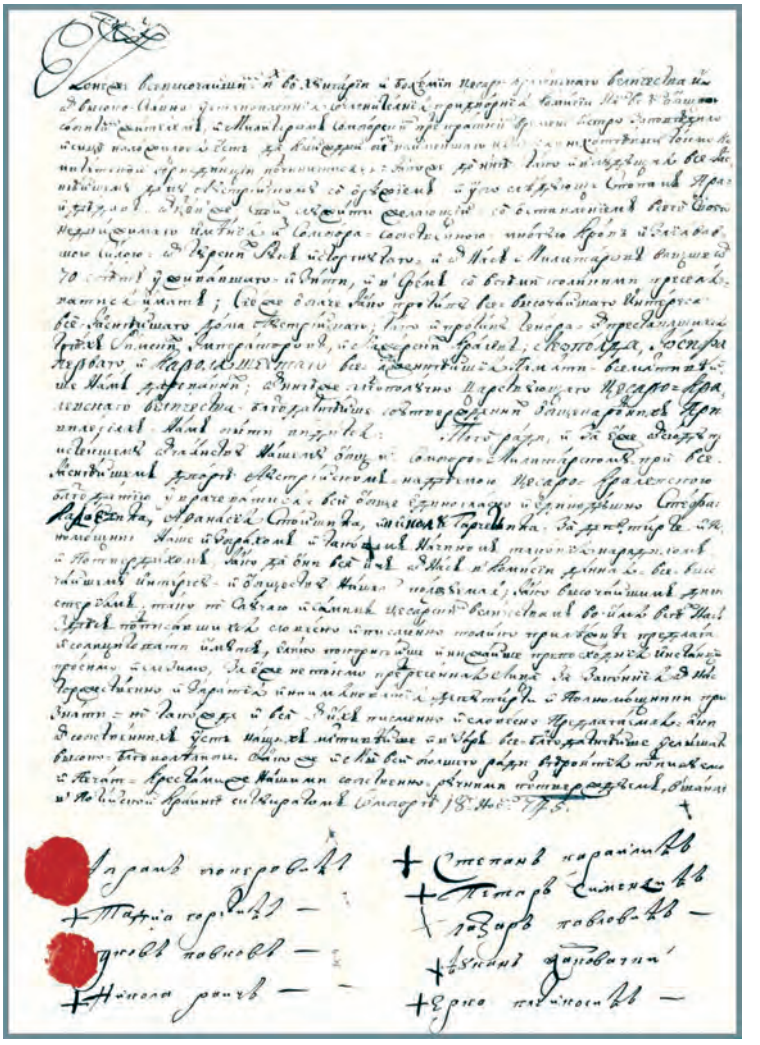

Zapisnik sa Protestnog zbora somborski srpski i bunjevači graničara od 18. novembra 1745. godine

Time je započela uporna trogodišnja borba za elibertaciju, tokom koje su se Somborci suočavali sa brojnim nedaćama, najviše od Bačke županije i Bačke komorske administracije. Na sve moguće načine pridstavnici županije i komore nastojali su da onemoguće akciju somborski graničara. Osim brojni podmetanja i spletki koje su širili na carskom dvoru protiv somborske elibertacije, neuspišno su pokušali da ovdašnje Bunjevce i Srbe razdvoje po virskoj pripadnosti. Upravo je, ko poslidica pokušaja da se Sombor pridstavi mistom mogućeg razdora po virskoj osnovi pri obavljanju buduće lokalne vlasti, ukoliko dobije status slobodnog i kraljevskog grada, učinio da somborski Bunjevci (na traženje svoji izaslanika i samog Carskog dvora) obznane osnovna načela o virskoj i nacionalnoj rav-

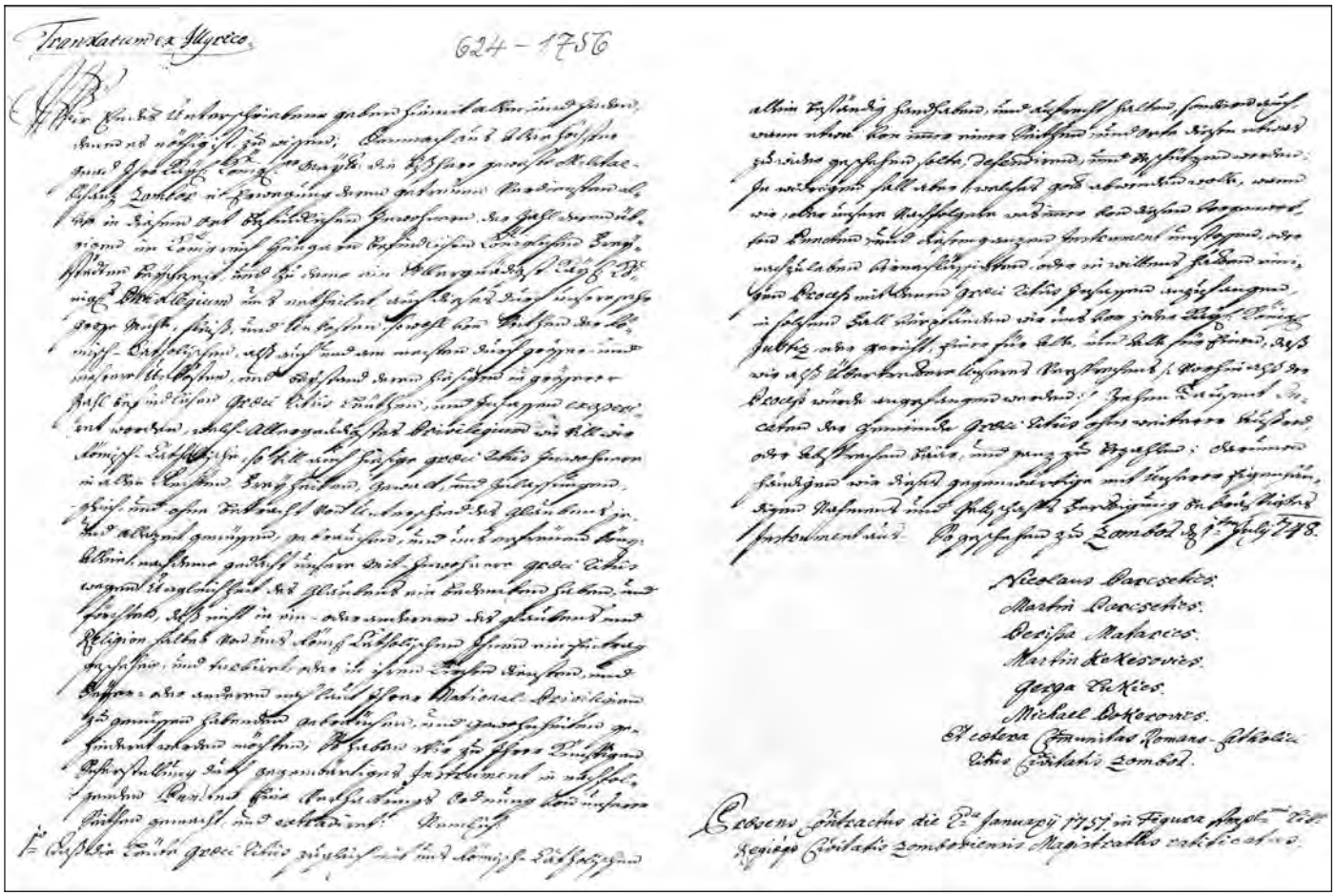

Prva i poslidnja strana somborske Alternative, potpisane 1. jula 1748. godine

nopravnosti u budućem upravljanju gradom.

Mada su Bunjevci činili jednu trećinu tadašnjeg stanovništva Sombora, oni su bili pripadnici zvanične državne i carske viroispovisti, pa su time bili pozvani da daju garanciju svojim sugrađanima pravoslavne viroispovisti. To su i učinili svečanom izjavom, nazvanom „Alternativa", 1. jula 1748. godine. Kroz 12 tačaka ovog dokumenta utemeljena su načela zajedničke uprave, koja će ostat na snagi cio vik (do Mađarske revolucije 1848/49), a čiji će principi tolerancije duboko i trajno oblikovat život u Somboru sve do polovine 20. vika. Somborski Bunjevci ovom izjavom su svojim sugrađanima pravoslavne viroispovisti i srpske narodnosti priznali: potpunu ravnopravnost sa rimokatolicima i pravo patronata, odnosno slobodnog izbora svećenika (čl. 1); pravo na ispovidanje vire brez uznemiravanja, u miru i duhu srpski nacionalni privilegija (čl. 2); pravo na upotribu starog kalendara i na sopstvene virske procesije i svečanosti (čl. 3); pravo da Pravoslavna crkva, svećenstvo i škule posiduju zemljište (čl. 4); podjednako brojčano učešće u gradskoj vlasti (u Unutrašnjem i Spoljnom senatu), kao i naizmenično biranje prvog sudije (birova el gradonačelnika) iz redova dvi viroispovisti (čl. 5); pravo pravoslavni građana da budu birani za gradske službenike prema sposobnosti za vršenje službe (čl. 6); pravo na popunjavanje upražnjenog broja članova Magistrata iz redova svoje viroispovisti (čl. 7); pravo Pravoslavne crkve i škole da naslide imovinu umrli lica pravoslavne viroispovisti brez naslidnika, te na globu od kažnjeni lica svoje viroispovisti (čl. 8); načelo podile gradskog zemljišta srazmirno broju stanovnika i doprinosu za elibertaciju, pravo doseljavanja pravoslavni stanovnika sa strane i njevog uživanja zemljišta, kuća i gradski privilegija, ko i pravo međusobne kupoprodaje zemljišta izmed katolika i pravoslavni (čl. 9); pravo trgovaca i zanatlija obe viroispovisti da slobodno stvaraje svoje cehove (čl. 10). U članu 11 proklamovano je načelo da građani obe viroispovisti triba da žive u miru i slogi, te da ni jedna strana ne smi činit ništa na štetu druge strane. Poslidnjim, 12. članom „Alternative", somborski rimokatolici obavezuju sebe i svoje potomke da u svemu poštivaje navedene odredbe, a ako od nji odstupe el pokušaju da ih poništе, da budu kažnjeni sa 10.000 dukata globe pravoslavnim sugrađanima. Izjavu su potpisala šestorica izabrani pridstavnika somborski Bunjevaca, odnosno rimokatoličke opštine – **Nikola Parčetić, Martin Parčetić, Periša Matarić, Martin Kekezović, Grga Lukić** i **Mihailo Bokerović**.

Skoro sve tačke navedene u „Alternativi" ugrađene su i u prvi Statut slobodnog i kraljevskog grada Sombora, koji je donet krajom aprila 1749. godine, nakon što je svečano proglašeno carsko Privilegijalno pismo el Povelja slobodnog i kraljevskog grada Sombora. Značaj ovog dokumenta, kojim su somborski Bunjevci utemeljili principe tolerancije izmed građana dvi najveće hrišćanske konfesije, daleko nadilazi samo njegovu praktičnu stranu u vidu nesmetanog funkcionisanja gradske uprave jednog virski i nacionalno mišovitog grada. Onu mnogim detaljima anticipira i nike od znameniti deklaracija o ravnopravnosti čovika i građana, nastali nikoliko decenija kasnije, u doba prosvetiteljstva, ko i poznati Edikt o virskoj toleranciji, koji je austrijski car Josip II izdao 33 godine posli potpisivanja somborske „Alternative".

Milan Stepanović

CELER I NJEGOVA LIKOVITOST

Dobro i likovito povrće

Ovom broju „Bunjevački novina" donosimo tekst o celeru (Apium Graveoleus). Celer je u doba Homera bio simbol lipote i veselja. Francuzi su ga falili uzričicom „Ne triba se bojat mukotrpnog puta do Rima zbog ljubavi i celera". U našem narodu postoji izreka „Gde na srcu ima feler, navek se mora jesti celer".

Navikli smo da je celer povrće koje koristimo od davnina u kujni. No, celer je jednako dobro likovito sridstvo ko što je dobro povrće. Celer je dvogodišnja zeljasta biljka. U XVII viku razvio se iz samoniklog celera koji je rasto po našim močvarama. Lako su ga uspili kultivisat. Postoje tri tipa celera, bili celer, zeleni celer i celer sa korenom nalik na bilu ripu. Uzgaja se ko začinska biljka, a koristi ko aromatični dodatak raznim čorbama, salatama, mesnim i kakim drugim ilima.

Istorija celera je zdravo zanimljiva. Kako je kazano, u vrime Homera, bio je simbol lipote i veselja, al ubrzo je posto cviće za groblje i simbol suza. U Rimu je uzdignut ko simbol pobide i pobidničkog slavlja i njim su se kitile glave pobidnika.

Veoma je izdržljiv, podnosi i oštru klimu pa ga ima cile godine, što sa njiva i iz bašči, što iz plastenika. Kvalitet mu je najbolji u litnjim misecima. Koriste se stabljika, koren i sime, a i koren i lišće su zdravo aromatični.

Celer sadrži tušta ugljeni hidrata što znači da je zdravo hranljiv. Bogat je pektinom i biljnim antibioticima. Sadrži čitav niz vitamina, najviše C vitamina, zatim A vitamin, B vitamin, vitamin F i K. Ima veliku paletu minerala, magnezijum, kalcijum, kalijum, fosfor, jod, bakar, gvoždje (1/3 celera čini kalijum!)

Tako 100 grama celera sadrži, 0 g masti, 1 g proteina, 5 g vlakana, 5 mg vitamina K (33 % RDA), 36 mg folne kiseline (9 % RDA), 22 mg vitamina A (9 % RDA), 263 mg kalija (8 % RDA), 1 mg vitamina C (5 % RDA), 40 mg kalcija (4 % RDA), 0,08 mg vitamina B6 (4 % RDA).

Celer se koristi ko začin i tušta u salatama. On se nuz peršin i zelenu salate smatra najboljim aperitivom, pa ga je zato najbolje ist prija ila! Zbog velike količine eteričnog ulja ima zdravo jak karakterističan miris i ukus. Eterična ulja celera ubrzavaje varenje, razminu materija u organizmu. Pošto sadrži veliku količinu kalijuma, koristi se za izlučivanje mokraće iz organizma, dobar je ko diuretik. Može se koristit za izbacivanje kamena iz bubrega, kod astme, za snižavanje holesterola, ko urinarni antiseptik, za jačanje želuca, hroničnog katara pluća, kod nadutosti želuca, za poboljšanje cirkulacije krvi, opušta nervni sistem i omogućava dobar san.

Stabljika celera se ide sirova, ko grickalica, jel kažu „grickanjom se troši više kalorija nego što ima sama stabljika"!

Likovite stvari iz celera, a i ostalog povrća i voća, ostaju najbolje očuvane u svežem stanju.

Sveže ciđen sok iz korena i lišća celera se koristi u ranim fazama reumatizma i gihta; priporučuje se osobama koje su skone debljanju; osobama koje su sklone celulitu; snižava krvni pritisak; sok od celera veoma dobro utiče na regulisanje menstrualnog ciklusa; zdravo je dobar kod šećerne bolesti u raznim oblicima – so, salate, čorbe; kod kožni obolenja u kombinaciji sa orasima i jabukom; celer sadrži i kumarin koji se koristi za čišćenje organizma od slobodni radikala i uspišno podstiče rad i povećanje broja bili krvni zrnaca.

Celer, šargaripa i peršin su tri musketara u našoj kujni, kojima možemo dodat crni i bili luk. Ove biljke se koriste ko bazne u našoj kujni. Nji triba kupovat kompaktne, lipe na izgled, naravno friške. List mora biti jedar, lip, zelen i čvrst. Čuvaje se u frižideru u dilu za povrće i nikoliko nedilja, el na ladnom mistu. Lišće najbolje zamrznit tako friško, el isickat pa osušit.

Redovna upotreba celera u ishrani može spričit pojavu kamena u bubrigu. U narodnoj medicini se prave bombone od celera protiv astme i kašlja, tako da se koren celera gusto ukuva uz dodatak nepročišćenog šećera. Sime celera se koristi ko homeopatski lik kod ličenja upale bubriga i mokraćni kanala i bešike.

Trudnice ne smiju koristit celer! Dijabetičari najbolje da uzimaje kuvan celer, a postoje i osobe koje su na celer alergične.

Eva Kovač Pečkai

Waldorf salata

Ovo je najpoznatija salata od celera. Po jedan koren celera i jedna jabuka se isiku na rizance, pomišaje sa pavlakom, majonezom nuz dodatak ora. Kod Francuza se ova salata pravi tako što se celer i jabuke siku na štapiće, pa se dodaje i senf i tunjevina.

Salata sa cveklom

1 cvekla pečena, 1 svež celer
sok od jednog limuna
mliveni orasi za posipanje
začini po volji

Bila čorba od celera

1 celer istrenican na sitno
1 cvekla istrenicana na sitno
1-2 šargaripe istrenicane na sitno
1 glavica crnog luka sitno sickano
2-3 češnja bilog luka sitno sickanog
so, biber, kurkuma... začini po volji

Na malo maslinovog ulja polako izdinstati bili i crni luk, lagano sipat vode i dodavat povrće. Nalit vode na kraju da čorba bude gustine jogurta. Kuvati sa začinima na tihoj vatri. Kada je povrće kuvano, skinit sa vatre, dodat izmućenu pavlaku sa jednim cilim jajetom.

Protiv alergije

2 supene kašike sitno sickanog korena celera zalit sa 200 mililitara ladne vode. Ostavit da odstoji 2 sata. Piti 1/3 čaše 3x na dan, polak sata prija ila.

Protiv gnojni rana

Pola čaše lišća celera zalit sirćetom, dodat ½ kašike himalajske soli. Mećat na upaljena mista, najbolje priko gaze.

Kod gastritisa

40 grama korena celera prilit sa 1 litrom vrile vode, poklopit i ostavit da stoji 8 sati. Pit 3x na dan 2 supene kašike, ½ sata prija ila.

Kod nervoze i nesanice

3x na dan uzimat svež sok od korena celera, 1-2 supene kašike, ½ sata prija ila.

Čaj protiv reume

Metnit da provre ½ litre vode, u to ubacit 20 grama celera-lišća, poklopit da se prokuva 2-3 minuta. Skinit sa vatre i ostavit da se oladi. Procidit i pit tokom dana u gutljajima, najbolje 4 šolje na dan kod jake reume, 4-6 nedilja.

SUZBIJANJE ŠTETNI GLODARA U STRNIM ŽITIMA

Sitni glodari – krupne poslidice

Sitni glodari pridstavljaje veoma značajne štetočine. Prema podacima domaći autora, jedna poljska voluharica u toku jedne godine poide više od 7 kg rane, a kopanjom svoji hodnika i nagrizanjom podzemni dilova biljaka ošteti još 4 do 5 kg. U godinama najezde poljski mišova štete na parceli mogu iznosit i 100%, naročito ako se ne priduzmu mire suzbijanja. Poljski glodari su najopasniji u jesen i rano proliće, kad svojim štetama mogu izazvat prisijavanje mladi usiva ozimi formi strni žita. Značajne štete nanose i tokom lita u periodu sazrivanja strni žita. Od gajeni biljaka najviše stradaje lucerka, ditelna i strna žita.

Kritičan period je od nicanja pa sve do klasanja strni žita. To je vrimenski dosta dugo razdoblje i upravo se većina hemijskih mira za suzbijanje glodara u žitima provodi u ovom periodu – krajem jeseni i početkom prolića. Za sitne glodare koji ne padaje u zimski san pšenica je vrlo važna komponenta u njevoj ishrani. U toku zimskog perioda, osim ozimi formi strni žita i luceriśta, koja pridstavljaje siguran izvor rane, druge pristupačne rane skoro da i nema. Tako su mišovi i voluharice u periodu mirovanja vegetacije upućeni samo na ove dvi biljne vrste i sasvim je logično da su najveća oštećenja u strnim žitima upravo u ovom periodu. Poznati su primeri da su poljski miševi u godinama najezde prosto uništili čitave usive izazivajuć stoprocentnu štetu. Strna žita pružaje i druge povoljnosti za nesmetan razvoj glodara. Gustina sklopa usiva pšenice onemogućava izvođenje pojedini agrotehnički operacija u toku vegetacije. Na taj način podzemni hodnici glodara ostaju pošteđeni od uništavanja. Poznato je da kultiviranje i drljanje uništavaje kanale pa i usmrćuju jedinke u njima. Prižívile jedinke po pravilu napuštaje ovake terene. Gustina sklopa i visina usiva pšenice sitnim glodarima služi i ko odličan zaklon od prirodni neprijatelja, naročito ptica grabljivica. Još jedna povoljnost za ove štetočine pridstavlja situacija kad tokom žetve dođe do značajnijeg osipanja zrna. Tada se uvećava količina raspoložive rane što često privuče i glodare sa susidni parcela. Tek se obradom zemljišta i pripravljanom za naredni usiv ovaki optimalni uslovi za poljske mišove i voluharice prikidaju – dolazi do uništavanja značajnog dila populacije, a prižívile jedinke su primorane na migraciju sa ove parcele.

Sivi pacov - Rattus norvegicus

Poljski miš - Apodemus agrarius

Domaći crni pacov - Rattus rattus

Domaći kućni miš - Mus musculus

Iako je za sada brojnost populacija poljski glodara mala, ukoliko nastupe povoljni uslovi za njev razvoj vrlo brzo doće do značajnog uvećanja njeve brojnosti. Povoljni vrimenski uslovi za razvoj poljske voluharice i poljski mišova su tople i duge jeseni, blaga zima brez mnogo padavina, i toplo i suvo proliće.

Strna žita, nuz lucerku i ditelnu, spadaje u grupu usiva koji omogućavaje optimalne uslove za život sitni poljski glodara, od koji najveće štete usivima nanose poljska voluharica i poljski mišovi. Posebno su ugrožene i izložene čestim napadima ozime forme strni žita.

Suzbijanje glodara je vrlo složen zadatak. Pojedinačna tretiranja parcela ne mogu dat zadovoljavajuće rezultate. Poljski mišovi i voluharice su veoma migratorne vrste, i kada na jednom terenu ostanu brez rane napuštaje ga i prilaze na nove površine. Tako u slučaju masovni pojava ovi vrsta tretiranje jedne parcele nije dovoljno jel, i nuz to što hemijskim mirama redukujemo njevu brojnost na datoj parceli, prižívile jedinke će migrirat na druge parcele. Samo sveobuhvatne akcije, koje podrazumivaje suzbijanje glodara na većim površinama mogu dat pozitivne rezultate. Isto tako, veoma je bitno da se pri suzbijanju ne čeka najezda mišova i voluharica, već da se suzbijanje obavlja sistemski svake godine. Agrotehničke mire značajno utiču na smanjenje brojnosti i gustine populacija ovi vrsta. Od velikog su značaja blagovrimena žetva strni žita sa što manje osipanja zrna, zaoravanje strništa, uništavanje korova, duboko oranje.

Hemijske mire borbe podrazumivaje primenu rodenticida. Aktivne materije koje se najčešće upotribljavaje su: brodifakum, bromadiolon, cinkfosfid, kumatetralil, flokumafen, hlorofacinon, holekalciferol, natrijum selenit, varfarin. Tretiranje – postavljanje mamaka se obavlja u jesen i rano u proliće. Mamci se postavljaje u jame i prikriju sa zemljom. Potribno je vršiti suzbijanje i u godinama kada je brojnost njevi populacija mala i pri tome pridnost triba dat agrotehničkim mirama borbe. Prilikom izvođenja hemijski mira borbe triba obuvatit velike površine zemljišta i vodit računa o spričavanju mogući trovanja divljači. Poštujuć navedene agrotehničke mire svodimo na minimum mogućnost masovne pojave štetni glodara u usivima strni žita.

Nikola Ostrogonac dipl.ing
savitodavac PSS Subotica

ŠTA SE DEŠAVA NA JUŽNOM POLU?

Antartička zagonetka

Antarktičko Veddellovo more na južnoj hemisferi obično je neprikidna lista leda tokom ladni zimski miseci juna, jula i avgusta. Zbog tog je pojavljivanje masivne površine otvorene vode, el polinije, na sridini mora zbunilo naučnike širom svita. Prvo posmatrano ko mala rupa u zimu 2016. godine, polonija se sad proteže na nevirovatni 80.000 kvadratni kilometeri, el približno, toliko je velika ko na primer američka država Mejn.

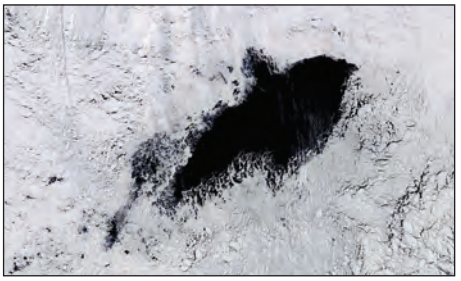

Polinije su prilično uobičajene u blizini arktički i antarktički obala, zafaljujuć trajnim katabatskim vitrovima koji „udišu" led daleko od obale. Međutim, jedna u sridi otvorenog okeana, ko što je polinija Veddell, ritka je i javlja se samo pod određenim uslovima.

– Južni okean je snažno stratifikovan. Ledeni, ali relativno slat vodeni sloj pokriva mnogo topliju masu vode, na taj način deluje kao izolacijski sloj – kaže **prof. dr Mojib Latif**, šef Odseka za istraživanje u GEOMAR Helmholtz Centru za istraživanje okeana Kiel u Nemačkoj.

– Ova (polinija) je kao otvaranje ventila za otpuštanje pritiska – okean onda oslobađa višak toplote u atmosferu nekoliko uzastopnih zima dok se rezervoar toplote iscrpljuje.

Polinija Veddella je prvi put primećena od strane satelita u zimskim misecima 1974. i 1975. godine. Mirenjom je utvrđeno da je bila 250.000 kvadratni kilometari, što je bilo je mnogo veće od trenutne polinije. Međutim, s obzirom na to da su satelitske slike još uvik u fazi nastajanja, malo je istraživanja uzrokovano ovim misterioznim fenomenom. Do 1976. godine rupa je počela da se spušta i nije se pojavljivala 40 godina, do 2016. godine.

Ovog puta istraživači sa Univerziteta u Torontu i projektom „Karbon i posmatranje klime i modelom za Južni okean" odlučni su da otkriju uzrok ove „enigme". Početkom septembra, tim je poslo robotske plutače koje mogu izdržat temperature od -20 stepeni Celzijusovi. Mogu radit ispod morskog leda, bolje mogu prikupljat podatke i potencijalno pružit kritične informacije o formiranju rupe.

Iako istraživači tek triba da analiziraje sakupljene podatke, postoje niki koji viruju da je polinija poslidica klimatski promina. Međutim, **Torge Martin**, meteorolog i modelar za klimatizaciju u Centru Helmholtz, smatra da je fenomen možda cikličan, a ne rezultat klime. Ekspert kaže:

– Njegov ponovljen period podržava našu hipotezu da Veddell polinija nije bio jednokratni događaj, ali se eventualno redovno pojavljivao u prošlosti.

Dok naučnici rade na otkrivanju misterija rupe i uticaja klimatski promina na našu planetu, niki stanovnici Antarktika izvlače najviše od otvorene vode.

– To je bukvalno hotspot – kazo je **Kent Moore**, profesor fizike na Univerzitetu u Torontu.

– Postoje životinje koje ga koriste, predatori, oni će iskoristiti ovaj region. To je kao oaza za njih.

T. K. M.

IN MEMORIAM

Miljana Prćić

(1953-2017)

U Subotici je, u 64. godini života, posli duge i teške bolesti, preminila Miljana Prćić.

Rođena u Donjem Tavankutu, od oca Blaška i matere Ane. Osnovnu škulu završila je u Donjem Tavankutu, a Klasičnu gimnaziju u Subotici.

Po završetku škulovanja zaposlila se 1974. godine u Konfekciji DOO „Željezničar", OOUR „Trgovačka mreža" di je od prvog dana radila ko samostalni referent trgovačke mreže do penzionisanja.

Narušeno zdravlje, ko poslidica teške saobraćajne nesriće, bilo je razlog da 2005. godine ode u privrimenu invalidsku penziju. Miljana je živila životom osobe vridnog lika, jake životne energije, uvik nasmijana i ljubazna, a na radnom mistu odgovorna, sposobna i ozbiljna.

Kad je 1994. godine pokrenuta inicijativa za osnivanje Bunjevačke matice, Miljana Prćić je bila aktivni učesnik u dogovorima kad je tribalo postavit i učvrstit organizaciona tila u realizaciji ciljova i zadataka Matice. Na Osnivačkoj skupštini Bunjevačke matice, septembra 1995. godine, Miljana Prćić je izabrana u Glavni odbor.

Doprinos Miljane Prćić koji je posvetila Bunjevcima da imaje kulturnu instituciju, svoju Bunjevačku maticu, zavridila je dužno poštivanje.

Saranjena je u Donjem Tavankutu.

IN MEMORIAM

Aranj Mihalj

U nedilju, 19. novembra, posli duge i teške bolesti, u Bajmoku je preminio Mihalj Aranj, dugogodišnji saradnik Bunjevačkog kulturnog centra „Bajmok".

Od osnivanja BKC „Bajmok" pa sve do kraja života, aktivno je pomago rad BKC-a, ko pridsidnik Kulturno-prosvitnog društva „Jedinstvo-Eđšeg", a BKC je izgubio jednog od najbolji saradnika.

FINALE PLEJ-OFA U RVANJU ODRŽANO U SUBOTICI

Čekaje jubilarnu titulu

Posli više godine primata zrenjaninskog „Proletera”, Rvački klub „Spartak” vratio je titulu prvaka države u Suboticu. Plej-of Prve lige Srbije održan je na severu Bačke, a u konkurenciji „Spartaka”, „Proletera”, Novog Sada i beogradskog „Partizana”, Subotičani su bili najbolji. Zanimljivo, ovo im je 24. titula prvaka države u istoriji, a prema raspoloženju koje je vladalo nakon poslednje borbe, Subotičani žele da već nagodinu osvoje i jubilarnu, 25.

Kako se to i očekivalo, o tituli su odlučivali „Spartak” i „Proleter”. Subotičani su sa 6:2 savladali Novi Sad u polufinalu, a identičan skor zabilužen je i u duelu Zrenjaninaca i „Partizana”. Finale je počelo nuz sjajne audio-vizuelne efekte, i sigurno je da je cila organizacija plej-ofa podignuta na jedan viši nivo. Posli veliki borbi, neizvesnosti, atraktivni poteza slavio je „Spartak”, sa 5:3, a kad je u poslednjoj borbi **Davor Štefanek**, olimpijski prvak iz 2016. godine, „tuširo” **Gorana Sremca**, slavlje je moglo početi.

U duelu za treće misto „Partizan” je bio bolji od „Novog Sada”, bilo je na kraju nerišeno, al su dodatni kriterijumi doneli pobidu crno-biloj ekipi.

Proslavili 24. titulu prvaka države u istoriji – Rvački klub „Spartak”

Pokazali su rvači Spartaka jasno šta misle o svom treneru, **Sretenu Damnjanoviću**, opkolili su ga, a potom bacili u vazduh. Raritet je to, kako nam kaže i čuveni trener iz Subotice.

– Niko Sretu nije bacio na strunjači, ali ovo su moji momci – ponosan je Damnjanović, pa nastavlja komentar finala, ali i celog plej-ofa.

– U Subotici je zaista bilo rvanja, ne mislim tu samo na finale, nego i na sve mečeve. Dokaz je to da u Srbiji postoji vrhunsko rvanje. Što se samog finala tiče, drago mi je da smo u Suboticu vratili titulu. Prošle godine smo je nesrećno izgubili, možda je i Proleter bio za nijansu bolji. Ovoga puta nije bilo dileme, zasluženo smo osvojili 24. titulu. Ova je meni jubilarna, naime, ovo je 20 titula prvaka države koju sam osvojio sa Spartakom. Prvo kao takmičar, a potom i kao trener.

Pobidu „Spartaka” potvrdio je u pomenuti Štefanek, koji je ujedno i pridsidnik Rvačkog kluba „Spartak”:

– Pobeda „Spartaka” je zaslužena. Što se mene tiče, imao sam povredu ruke, ali sam borbu izvukao na iskustvo. Moram ozbiljnije da radim, videlo se i na finalu da ovako bolje ne ide. Čeka nas ozbiljan posao naredne godine, želimo da odemo na Klupsko prvenstvo sveta, već smo počeli da sakupljamo sredstva. Želimo plasman među tri najbolje ekipe, da pokažemo šta je „Spartak”. Čestitam svim rvačima, članovima uprave, a reči zahvale upućujemo zajedno lokalnoj samoupravi i sponzorima. Oni su nam pomogli da okupimo dobru ekipu i da u Suboticu vratimo titulu koja nam je prošle godine oteta.

Kapiten Subotičana **Dejan Franjković** uradio je sve što se od njega očekivalo – u oba meča je zabilužio pobide tušem, kako ne bi bilo dileme ako zatriba.

– Mislio sam, iskreno, da će biti teže protiv „Novog Sada” u polufinalu, ali je atmosfera kod nas bila sjajna i to nam je verovatno i pomoglo. Ne mogu reći da smo u finalu lako savladali „Proleter”, ali mislim da nije bilo dileme oko osvajača titule. Na našoj strani su bili i rad, ali i sreća, za razliku od prošle godine. Titula je vraćena u „Spartak” i nadam se da se neće seliti skoro iz Subotice. Imamo dobru ekipu, a uz ovakav stručni štab i rad, nadam se nastavku niza – dodaje Franjković.

N. S.

ODLUKA O MEDALJAMA

Za 1. misto:
Spartak – Proleter 5:3

Pojedinačno, 60 kg: Gazdag – Kolompar 1:0 (2:2, 2:0), 67 kg: T. Nađ – Fris 0:1 (1:0, 0:1), 72 kg: Maksimović – M. Nemeš 1:0 (0:1, 1:0), 77 kg: Štefanek – Sremac 1:0 (tuš u drugoj rundi), 82 kg: Čikoš – V. Nemeš 0:1 (tehnički tuš u 1. rundi), 87 kg: Tot – Čabi 0:1 (tehnički tuš u 2. rundi), 97 kg: Franjković – Petković 1:0 (tuš u 1. rundi), 130 kg: Kadžaja – Krenjicki 1:0 (tehnički tuš u 1. rundi).

Za 3. misto:
Partizan – Novi Sad 4:4

Pojedinačno, 60 kg: Kabulaev – Zeljković 1:0 (tehnički tuš u 1. rundi), 67 kg: Dešić – Lacković 1:0 (tehnički tuš u 1. rundi), 72 kg: Velimirović – Vuković 0:1 (1:1, 0:4), 77 kg: Erski – Štajer 1:0 (2:2, 0:0), 82 kg: Bajlović 1:0 (bez borbe), 87 kg: Perišić – Stankić 0:1 (tehnički tuš u 2. rundi), 97 kg: Bulatović – Miočinović 0:1 (tehnički tuš u 2. rundi), 130 kg: Živanović – Pavlović 1:0 (na poene).

Horoskop za decembar

Poso: Radite često sebi na štetu time što ulazite u rizične poduhvate, a da nemate strategiju kako iz tog izaći, ako se dese nepridviđene stvari. Više pragmatičnosti u ovom periodu dobro će vam doć.
Ljubav: Virujete i priviše u ono što naslućivate, a odbacivate činjenice koje vam se prezentuju.
Zdravlje: Krećite se više.

Poso: Neosnovanim kritikama stvarate atmosferu međusobnog nipodaštavanja u kolektivu, timski rad se zasniva na međusobnom uvažavanju, a tog bi morali češće bit svesni.
Ljubav: Sklad kome težite često otežava druga strana zahtivima koji nagovištavaje nove momente u vašem životu.
Zdravlje: Čuvajte se prilade.

Poso: Ulažete dosta energije u smeru koji vam ne garantuje perspektivu, što prija sagledate situaciju realno, bolje po vas. Ovo je dobar period za svođenje mnogi stvari na realnu miru i realni značaj.
Ljubav: Podilom odgovornosti mnogi problemi mogu bit znatno lakše rišeni, pitanje je imal volje za tim.
Zdravlje: Unosite što više vitamina.

Poso: Dogovori koje imate moraju bit ispoštovani i kad niste voljni dalje ić u smeru na koji ste se obavezali. U tom je težina date riči, al i njezina vridnost.
Ljubav: Donosite kontradiktorne zaključke iz potpuno jasni izjava, što ne samo da revoltira partnera već stvara i probleme na duže staze.
Zdravlje: Čuvajte se povrida u rukovanju mašinama.

Poso: Imate dovoljno elana za sve što ste rišili uradit, al morate pragmatičnije postupit u situacijama kad drugima triba vaša pomoć, jel čestim odbijanjom stvarate lošu reputaciju.
Ljubav: Imajte u vidu da niste jedini koji mogu podvuć crtu i krenit drugim putom, to vas ne bi tribalo iznenadim ko mogućnost.
Zdravlje: Morate imat dovoljno sna.

Poso: Kad odlučite radit štogod onda ste vrlo posvećeni i ritko vam se desi da štogod ne bude završeno el ispadne drukčije. Ovo je period iznenađenja pa bi vam štogod nepridviđeno moglo pokvarit planove.
Ljubav: Kad budete sigurni da ste u pravu možete branit svoje stavove sa sigurnošću koju sad imate, a muči vas dosta nedoumica.
Zdravlje: Izbigavajte stres i negativne ljude.

Poso: Volite mislit da niste nigdi pogrišili u poslu, al svaka zabluda ima svoju cinu, pa i ova. Ne reformišite ništa što znate do mora bit završeno, a ne izminjano da bi dilovalo završeno.
Ljubav: Na novim temeljima gradi se i nova kuća, ovog bi se mogli sitit povrimeno kad pomislite da stare navike mogu ić pod ruku s novim momentima u životu.
Zdravlje: Moglo bi bolje.

Poso: Po naravi ste sumnjičavi i to vam često učini život lakšim jer detektujete dvoličnost i privaru iz daleka. Kad budete tražili saradnike u poslu imaćete drugi problem, kako naći one kojima vridi pružit ruku.
Ljubav: Donosite odluke koje su u interesu zajedništva, ne vaše sujete.
Zdravlje: Dobro.

Poso: Imate dosta oprične stavove sa svojim okruženjem, a to vam ne mož bit pridnost taman i da ste u pravu. Pokušajte ovo korigovat u korist bolje komunikacije, a ne na štetu istina koji ste svisni.
Ljubav: Udaljavate od sebe svaku mogućnost komunikacije o suštinskim stvarima zamirajuć na trivijalnostima. Take rasprave daju vam samo kratak manevarski prostor da ne sagledate svoj dio odgovornosti.
Zdravlje: Solidno.

Poso: Imate velika očekivanja od ljudi na koje se oslanjate, al vam oni u nastupajućem periodu neće moć pomoć onoliko koliko ste se nadali. Oslonite se radije na sopstvene snage, a svakako ji itekako imate.
Ljubav: Očekiva vas pozitivan pomak iz situacije koju nije želila ni jedna strana, iskoristite ovaj period za usklađivanje u vezi.
Zdravlje: Ranite se umireno.

Poso: Odnosite se prema radnom okruženju s poštivanjem, al vam se to ne vraća uvik istom mirom. Isplivaće na površinu rivalstvo izmed vas i osobe za koju ste mislili da vam ne mož naudit.
Ljubav: Trudite se da vezu učinite oazom pozitivne energije za vas i voljenu osobu, međutim u to uglavnom vi ulažete napore.
Zdravlje: Unosite dovoljno tečnosti.

Poso: Period donošenja važni odluka je prid vama, tribaće vam i smilosti i razboritosti da savladate sve priprike koje nisu nimalo lake. Ne klonite duhom ako ne ide sve po planu, upornost će se isplatit.
Ljubav: Voljena osoba od vas očekiva da priuzmete na sebe dio krivice za nedostatke i propuste u vezi.
Zdravlje: Manjak vitamina.

T. K. M.

500 dinara

500 dinara

500 dinara

500 dinara

500 dinara

500 dinara

500 dinara

500 dinara

350 dinara

1.500 dinara

Knjige u izdanju Bunjevačkog informativnog centra možte naručit na telefon 024/523-505, po navedenim cinama i nuz poštanske troškove.

LIPO PRIDPRAZNIČNO OKUPLJANJE U SOMBORU

U susrit Božiću

Tamburaškim gala koncertom povodom pridstojeći božićni i novogodišnji praznika, Nacionalni savit bunjevačke nacionalne manjine, Kancelarija u Somboru, pod pokroviteljstvom Skupštine grada Sombora, pripravio je svojim sugrađanima nezaboravno pridpraznično muzičko ve-če.

– Želimo da pokažemo da Sombor ima tradiciju, da ima dušu, da će Sombor očuvat sve one vridnosti po kojima je poznat. Radićemo i dalje na očuvanju ovi tradicionalni vridnosti, naravno, i dalje u saradnji sa Bunjevačkim nacionalnim savitom koji nam je značajan partner u svim tim manifestacijama – naglasio je pridsidnik Skupštine Grada Sombora **prim. dr Zoran Parčetić**.

Prigodnim ričima čestitke za pridstojeće praznike obratila se i pridsidnica Nacionalnog savita Bunjevaca **dr Suzana Kujundžić Ostojić** i zafalila Skupštini Grada na dosadašnjoj uspišnoj saradnji.

Tradicionalne božićne melodije, vojvođanska, starogradska, klasična i popularna filmska melodija bili su dio bogatog repertoara Velikog tamburaškog orkestra „Vasa Jovanović" iz Novog Sada kojim rukovodi **Zoran Brica Bugarski**,

stalni član Velikog tamburaškog orkestra RTV Vojvodine, pridsidnik Društva ljubitelja tambure – koncert-majstor Ansambla „Zorule" i osnivač Velikog tamburaškog orkestra „Vasa Jovanović" u Novom Sadu.

– Do saradnje je došlom jednim dilom i zahvaljujući tome što u orkestru imamo tamburaša Somboraca, a kako je orkestar zapravo sastavljen od mahom naših akademaca iz cele Vojvodine, svakako da negujemo i poštujemo multinacionalnost! Izuzetno nam je drago da nastupamo u Somboru, u ovom lepom ambijentu i pred somborskom publikom – naglasio je Zoran Bugarski.

Na mistu koncert-majstora dokazala se mlada dama **Milana Milanković** ko i asistenti rukovodioca orkestra **Marko Parčetić** i **Stefan R. Mihajilović**. Nuz Veliki tamburaški orkestar nastupili su solisti **Miodarag Ćulum, Ana Zornja, Zvonko Markovinović, Ljiljana Tomić Markovinović, Zorana Iđuški** i **Jadranka Gojić**.

Tradicionalne božićne pisme, nuz pratnju tamburaškog orkestra, pivali su članovi hora Somborskog pivačkog društva pod dirigentskom palicom **Milana Radišića**.

– Raduje me ovaj koncert jer po prvi put nastupamo sa Velikim tamburaškim orkestrom, saradnja je divna, a kad je o repertoaru reč, moram da naglasim da smo rado prihvatili poziv organizatora i da smo evo, po prvi put, pevali na bunjevačkoj ikavici! – divanio je, izmed ostalog, Milan Radišić, dirigent hora Somborskog pivačkog društva koje je za ovaj koncert specijalno pripravilo pisme „U to vrime godišta", „Radujte se narodi" i „Tiha noć", na bunjevačkom jeziku.

Prigodne tekstove o Božiću, simboliki i tradiciji proslavljanja najradosnijeg kršćanskog praznika divanile su **Stanislava Lutkić, Ružica Parčetić** i **Anja Knežević**.

Koncert, za koji se tražila karta više, ispraćen je s velikim interesovanjom i oduševljenjom somborske publike, gostivi i prijatelja bunjevački institucija. **R. P.**

Srićan Božić i Mlado lito

U ponediljak, 11. decembra, u Velikoj vićnici Gradske kuće u Subotici, održan je božićno-novogodišnji koncert „Duhom ljubavi" u organizaciji UG „Bunjevački omladinski centar" i UG „Bunjevačka kasina". Bila je to lipa prilika da organizatori i učesnici požele gostima srićan Božić i Mlado lito, te da ih uvedu u svečarsko raspoloženje...